

Konstytucja i Zarządzenia Ogólne
Zakonu Posługującym Chorym (Kamilianów)

Konstytucja

Skróty

- AA Apostolicam Actuositatem - Dekret o apostołstwie świeckich
AG Ad gentes divinitus – Dekret o działalności misyjnej Kościoła
CD Christus Dominus - Dekret o pasterskich zadaniach biskupów w Kościele
DV Dei Verbum - Konstytucja dogmatyczna o Objawieniu Bożym
GE Gravissimum Educationis - Deklaracja o wychowaniu chrześcijańskim
GS Gaudium et Spes - Konstytucja duszpasterska o Kościele w świecie współczesnym
IM Inter Mirifica - Dekret o środkach społecznego przekazu
LG Lumen Gentium - Konstytucja dogmatyczna o Kościele
NA Nostra Aetate - Deklaracja o stosunku Kościoła do religii niechrześcijańskich
OT Optatam Totius - Dekret o formacji kapłańskiej
PC Perfectae Caritatis - Dekret o przystosowanej odnowie życia zakonnego
PO Presbyterorum Ordinis - Dekret o posłudze i życiu kapłanów
SC Sacrosanctum Concilium - Konstytucja o liturgii świętej
RC Renovacionis Causam – Instrukcja o odnowie formacji zakonnej z 6 stycznia 1969
RF Ratio fundamentalis institutionis sacerdotalis – Dar powołania do kapłaństwa z 6 stycznia 1970
Can Kanon z Kodeksu prawa kanonicznego
Scr Mario Vanti, Scritti di S. Camillo, Roma 1965
Vms Sanzio Ciatelli, Vita del P. Camillo de Lellis, red. P. Piero Sannazzaro, Roma 1980
BO Pietro Kraemer, Bullarium Ordinis, Verona 1947
K Konstytucja
DG Zarządzenia Ogólne
VC Jan Paweł II, Vita consecrata, 25 marca 1996
CCC Catechismo della Chiesa Cattolica (Katechizm Kościoła Katolickiego), Libreria Editrice Vaticana, Città del Vaticano 1992.

Konstytucja

Część pierwsza

Charyzmat Zakonu

1. Zakon Posługujących Chorym – jako żywa część Kościoła - otrzymał od Boga poprzez swojego Założyciela św. Kamila de Lellis dar okazywania chorym miłosiernej miłości Chrystusa, aby być świadectwem dla świata.1)

1) Rz 12, 6

2. Źródłem tej miłości jest sam Bóg 2) *Bóg jest miłością. W tym przejawia się miłość, że nie my umiłowaliśmy Boga, ale że On sam nas umiłował. My miłujemy [Boga], ponieważ Bóg sam pierwszy nas umiłował* (1J 4, 8.10.19).

2) K 61

3. Bóg objawił pełnię Swej Miłości w tajemnicy Wcielenia; w Jezusie Chrystusie ukazała się dobroć Boga Zbawiciela naszego i Jego człowieczeństwo.3) Przyjmując ludzką naturę, Chrystus związał ze sobą całą ludzkość pewną nadprzyrodzoną solidarnością w jedną rodzinę.4)

3) Tt 3, 4

4)AA 8b

4. Syn Boży - chcąc, aby troska o chorych była znakiem Jego zbawczej misji - swoim postępowaniem dał przykład, że jest ona prawdziwym przejawem miłosierdzia. 5) Chrystus, bowiem, miał o chorych specjalne staranie: *Jezus obchodził wszystkie miasta i wioski... głosił Ewangelię królestwa i leczył wszystkie choroby i wszystkie słabości* (Mt 9, 35). Chciał, aby to, co On czynił, czynili i jego uczniowie, łącząc misję głoszenia Ewangelii z nakazem uzdrawiania chorych: *uzdrawiajcie chorych... i mówcie im: Przybliżyło się do was królestwo Boże* (Łk 10, 9). Wzbogacił pierwsze przykazanie 6) miłością bliźniego z nową motywacją, utożsamiając się z braćmi będącymi podmiotem miłości: *kiedykolwiek coś uczyniliście jednemu z tych braci moich najmniejszych, Mnieście uczynili* (Mt 25, 40).

5) Mt 11, 4-5; Scr 163; AA 8a

6) Mt 22, 37-40; AA 8b; AA 12a

5. Pełen miłości Chrystus *przez swoją śmierć zniweczył śmierć naszą i zmartwychwstając przywrócił nam życie* 7) Misterium Paschalne ukazuje zbawczy wymiar choroby i śmierci. Z nastaniem Królestwa Bożego zniknie śmierć, ból i żałoba.

7) Prefacja wielkanocna 1, 1 Kor 15, 45; Rz 1, 4; Kol 1, 10-14

6. Ta miłość *rozlana jest w sercach naszych przez Ducha Świętego, który został nam dany* (Rz 5, 5). Duch natchnął nas do współdziałania, aby plan zbawienia rozpoczęty przez Chrystusa się dopełnił, i ustanowił braterską wspólnotę w Kościele, żeby wszyscy świadczyli sobie wzajemnie usługi wedle różnych darów sobie udzielonych.8)

8) GS 32d

7. Kościół, przyjmując jako cenne zalecenie styl życia i nauczanie Chrystusa, darzy szczególną miłością ubogich i cierpiących, odnajdując w nich wizerunek swego ubogiego i cierpiącego Zbawiciela, stara się im ulżyć w niedoli i w nich usiłuje służyć temuż Chrystusowi.9) Tak w każdym czasie daje się rozpoznać światu po tym znaku miłości, a

ciesząc się z podejmowanych przez innych przedsięwzięć, zatrzymuje dla siebie dzieła miłości jako swój obowiązek i niepozbywalne prawo.10) Wyjaśnia to ilość i różnorodność instytucji powołanych jako dzieła miłosierdzia.

9) LG 8c

10) AA 8c

8. Święty Kamil, doświadczył miłosierdzia, wzrastając w cierpieniu i naśladowaniu Chrystusa Miłosiernego, wezwany przez Boga, aby służyć chorym i nauczyć innych, w jaki sposób to czynić. Ośmielony przez Ukrzyżowanego do kontynuowania podjętego dzieła, poświęcił siebie i Zakon na służbę cierpiącym. Wybrał czerwony krzyż jako znak szczególny swojego Zakonu i nazwał swoich zakonników „Posługujący Chorym”, natchniony słowami Chrystusa, że *nie przyszedł, aby Mu służono, lecz żeby służyć* (Mk 10, 45).

11) Vms 45-46; 55; 12) Vms 77; 70

9. Kościół uznał, że św. Kamil i jego Zakon posiadają charyzmat uczynków miłosierdzia dla chorych i wskazał na niego jako źródło naszej misji, określając dzieło Założyciela jako „nową szkołę miłosierdzia”. 13)

13) BO 231; 334

10. Otrzymany w nadzwyczajny sposób przez nasz Zakon charyzmat wyznacza charakter i zadania, przejawiając się w naszej posłudze w służbie zdrowia, chorym i cierpiącym. Jednak za zgodą Konsulty Generalnej w sytuacjach szczególnych lub w odpowiedzi na pilne potrzeby Kościoła i bliźniego, otwieramy się na inne formy służby, zwłaszcza na rzecz potrzebujących.14)

14) K 1, 28, 42, 75; AA 8 d; Scr 394

11. *Myśmy uwierzyli miłości* (1J 4, 16) i prowadzeni przez Ducha Świętego wybieramy charyzmat naszego Zakonu,15) aby żyć jedynie dla Boga i Jezusa Chrystusa Miłosiernego, posługując chorym w czystości, ubóstwie i posłuszeństwie.

15) K 29; Scr 97

12. Przez posługę miłosierdzia względem chorych, potwierdzoną ślubem, przysparzamy dobra i godności całej rodzinie narodów,16) której radości, nadzieje, smutki i troski rozbrzmiewają w naszych sercach; wspólnie przyczyniamy się do budowania i wzrastania Ciała Chrystusa. Idąc za przykładem św. Ojca Kamila staramy się z całego serca, wzbudzając w sobie szacunek i podsycając miłość, poświęcić służbie chorych, także z narażeniem życia.17)

16) K 45; GS 1; K 44, 69; 17) Scr 97; 453

13. Całe nasze życie powinno być przesiąknięte Bożą obecnością, abyśmy umieli być szafarzami miłości Chrystusa do chorych. Staramy się osobiście zrozumieć tajemnicę Chrystusa i pielęgnować prywatną relację z Nim. W ten sposób przejawia się w nas wiara, z którą św. Kamil spełniał uczynki miłosierdzia, a my dzięki niej dostrzegamy w chorym samego Pana. W obecności Chrystusa w chorych i w posługujących w Jego imię odnajdujemy źródło naszej duchowości.19)

18) K 61; 19) Scr 69; 460-461; Mt 25,36.40; Łk 10,29-37; LG 8c

14. My wszyscy członkowie Zakonu, aby przynosić owoce w tej służbie, prowadzimy życie przepełnione uczynkami miłosierdzia, mamy ten sam charyzmat, gromadzimy się we

wspólnocie, przyjmujemy razem tę samą misję, zgodnie z indywidualnymi uzdolnieniami i potrzebami Zakonu.20)
20) K 43, 90

Część druga
Życie naszej wspólnoty

Rozdział 1.
Wspólnota 1)
1) PC 15 a

15. Bóg stworzył ludzi, przeznaczając ich do istnienia we wspólnocie,2) dlatego bez wzajemnych relacji nie potrafią żyć ani rozwijać swoich uzdolnień. Chrystus zaś ustanowił nowy lud, zjednoczony z Nim przez wiarę, nadzieję i miłość. Włączeni przez chrzest w lud Boży, dzięki profesji zakonnej tworzymy wspólnotę kościelną z własną formą życia. Uświęceni do pracy dla Królestwa [Bożego]4) w służbie zdrowia, wzmocnieni braterską wspólnotą, staramy się przynosić owoce naszej posługi, wzorem Kościoła apostołskiego. Jesteśmy powołani, aby być znakiem jedności Ojca z Synem i Duchem Świętym, pewni, że już w niej uczestniczymy.

2) GS 12d, 24a, 32a; LG 9a

3) LG 44a

4) Dz 2, 42-47; 4, 32; 1J 1, 3; J 17, 21

16. Nasza wspólnota, powstała w misterium Chrystusa, składa się z osób związanych tym samym powołaniem do posługi miłosierdzia i profesją rad ewangelicznych. Wspólnota posila się Słowem Bożym i Eucharystią, odnawia w sakramencie pokuty, przejawia się w działaniu a jednocześnie utrzymuje się z podziału wszystkich dóbr, wzajemnie służąc sobie pomocą. Tak utworzona w imię Chrystusa wspólnota cieszy się Jego obecnością,5) jest świadectwem Jego przyścia i stanowi dla świata przykład osób związanych w Duchu Świętym miłością miłosierną.

5) Mt 18, 20

17. Żyjemy zatem we wzajemnej i stałej miłości,6) która jest wypełnieniem prawa i warunkiem doskonałości, miłując się wzajemnie tak jak Chrystus nas umiłował. Podobnie jak On poświęcił samego siebie za nas, także i my jesteśmy gotowi oddać swe życie za braci. Uważając innych za godniejszych, nosimy ciężary jeden za drugiego, znosząc się wzajemnie i wybacząc, gdy ktoś ma uzasadniony zarzut wobec kogoś, świadomi, że miłość cierpliwa jest i łaskawa.

6) 1P 4, 8; Rz 13, 10; Kol 3, 14; J 15, 12-13; 1J 3, 16; Rz 12, 10; Ga 6, 2; Kol 3, 13; 1Kor 13, 4; Scr 66

18. Nasza wspólnota przygotowuje nas do akceptowania i pomagania innym jak braciom. Różnorodność osób nie jest przeszkodą dla jedności,7) przeciwnie wzajemna wymiana wartości i osobistych uzdolnień wpływa na rozwój i doskonalenie się wszystkich. Każdy, kto ma jakieś trudności albo w jakiś sposób niedomaga, otrzymuje braterskie zrozumienie i konieczną pomoc. Szczególną troską otaczamy seniorów i niesprawnych współbraci. Obejmujemy czułą opieką naszych chorych zakonników.8) Polecamy Panu [Bogu] żywych i zmarłych współbraci. W ten sposób wszyscy stajemy się we wspólnocie nową rodziną, która zapewnia nam [wewnętrzna] harmonię i wsparcie.

7) Rz 12, 48; 1Kor 12, 7; 1P 4, 10; PO 8 b; 8) Scr 77

19. Każdy rozwija umiejętności korzystne dla braterskiego dialogu. 9) Praktykujemy spotkania, wspólne przedsięwzięcia, rekolekcje i inne zamierzenia podjęte na rzecz scalania wspólnoty. Wszyscy razem zajmujemy się najważniejszymi problemami, dotyczącymi życia i działań wspólnoty.

9) OT 19b

20. Biorąc współodpowiedzialność za harmonijne życie braterskie, aktywnie uczestniczymy w działaniach wspólnotowych. Przestrzegamy z namaszczeniem porządku dnia, ustalonego na potrzeby wspólnoty i indywidualnych zadań; praktykując milczenie, okazujemy sobie wzajemnie szacunek i usposabiamy się do słuchania Słowa Bożego. W korzystaniu ze środków społecznego przekazu 10) zachowujemy roztropność i umiar.

10) IM 2 a; Can 666

21. Wspólnota lokalna istniejąc w braterskiej łączności ze wspólnotami prowincji i Zakonu, otwiera się na Kościół lokalny i powszechny 11) oraz odpowiada na uzasadnione potrzeby społeczności świeckiej, podejmując gościnnie wszystkich w Imię Chrystusa, zwłaszcza krewnych i dobrodziejów. Jednakże w każdym domu są miejsca zastrzeżone tylko dla zakonników.

11) PC 2 c

22. Przełożony wspólnoty pełni swój urząd w duchu miłości i służby, 12) wzorując się na Chrystusie, co wśród swoich był tym, który służy. 13) [Przełożony] słowem i przykładem wspiera współbraci, szanując ich osobowość i doceniając ich uzdolnienia i umiejętności. Buduje poczucie wspólnoty wśród różnorodnych zadań i zainteresowań, 14) wspiera współdziałanie w życiu wspólnotowym i pracy apostołskiej.

12) PC 14 c; 13) Lc 22,27; 14) Ef 4,1-7.15-16

23. Przełożony, otwarty i pełen zaufania, sprzyja porozumieniu pomiędzy zakonnikami, organizuje często spotkania wspólnotowe, aby razem odkrywać Bożą wolę i dbać o wierność zobowiązaniom życia zakonnego. Wziąwszy pod uwagę opinie współbraci, [przełożony] uczciwie i z miłością używa swoich uprawnień do decydowania i zarządzania. Jeżeli zachodzi potrzeba wspomaga zakonników także braterskim napomnieniem. 15) Zatem ustala, co jest konieczne do wzrostu duchowego wspólnoty 16) i zabiega o wszystko, co jest potrzebne człowiekowi do godnego życia.

15) 1P 5,2-3; 16) Scr 394

24. Współbracia ze swojej strony okazują przełożonemu szacunek i zaufanie, ułatwiając mu zadanie gotowością do dialogu, współpracy i [podjęcia] współodpowiedzialności w duchu posłuszeństwa zakonnego. 17)

17) PC 14 b

Rozdział II Rady ewangeliczne

25. Chrystus, który przez wiarę zamieszkuje w naszych sercach, objawił się nam i zaprosił do swojego orszaku. Zachwyceni Nim, naśladujemy Go, poświęcając się Bogu na służbę braciom przez profesję rad ewangelicznych. 18)

18) Ef 3, 17; Mk 3, 13-15; Łk 14, 26-33; LG 43a

26. Dzięki temu z nowym nadzwyczajnym przywilejem przeżywamy uświęcenie chrztu,19) naśladować Chrystusa niepokalanego, ubogiego i posłusznego, oddajemy się całkowicie Bogu i braciom na służbę Królestwa [Bożego] posługując chorym. Posiadając wewnętrzną więź z Bogiem, głęboko zakorzenieni w misterium Kościoła, żyjemy tajemnicą śmierci i zmartwychstania Pana w trudach wyrzeczenia i walki, oraz w radości ofiarowania, będąc dla ludu Bożego znakiem tego życia, które objawi się w pełni w przyszłym wieku.20)

19) PC 5a; 1c; LG 44 a; 20 LG 44 c

27. Rady ewangeliczne czystości, ubóstwa i posłuszeństwa są darem Bożym,21) który wyzwala serce człowieka, aby mogło prędzej osiągnąć doskonałość w miłości, do której są wezwani wszyscy chrześcijanie, i w pełni poświęcić siebie służbie dla Królestwa [Bożego].

21) LG 43a; 22 LG 44a

28. Składamy publiczne śluby tych właśnie rad ewangelicznych a zgodnie z naszym charyzmatem wypowiadamy czwarty ślub, którym poświęcamy siebie na służbę chorym, tak w szpitalach, jak i w każdym innym miejscu, także z narażeniem życia, naśladować Dobrego Samarytanina i wzorując się na św. Kamilu, który uważał chorych za swoich „panów i właścicieli”.23)

23) Scr 103; 80; 97; 277; 397

29. Składając te śluby wybieramy kamiliańskie życie zakonne, jesteśmy poświęceni Bogu przez posługę Kościoła i stajemy się członkami rodziny Posługujących Chorym z prawami i obowiązkami zgodnie z przepisami. Formuła profesji jest następująca: „Ja, ... ślubuję przed Tobą, ..., przełożony generalny (albo: reprezentującym przełożonego generalnego), wobec współbraci i wszystkich obecnych, że chcę przestrzegać rad ewangelicznych. I obiecuję Bogu, służyć (przez rok, na zawsze) chorym, także z narażeniem życia, w doskonałej czystości, ubóstwie i posłuszeństwie, zgodnie z Konstytucją i Zarządzeniami Zakonu Posługujących Chorym, oddając się całkowicie tej rodzinie zakonnej”. Czystość 24)

30. Chrystus oddał siebie samego Bogu Ojcu i ludziom, miłując bezgranicznie żył w doskonałej czystości. Idąc za Jego przykładem dobrowolnie, z ufnością w dar Boży,25) wybieramy i ślubujemy doskonałą czystość [życia] w celibacie dla Królestwa niebieskiego (Mt 19,12).

24) PC 12

25) 1Kor 7, 7

31. Ślub czystości oznacza naszą odpowiedź na dar Ducha Świętego i całkowite oddanie samych siebie na służbę Królestwa [Bożego]. Definitywne oddanie,26) będące znakiem przyszłego świata już obecnego przez wiarę i miłość, uwalnia serce od jakiegokolwiek wyłącznego związku, 27) sprzyja dojrzewaniu naszej emocjonalności, umożliwia bezinteresowną więź z Bogiem i braćmi, czyniąc nasze życie apostołsko i duchowo wydajnym.

26) 1Kor 7, 32-35; Lc 20, 34-36; PC 12 a

27) LG 46 b; PO 16 b

32. Wezwani przez Pana do wzrastania w szczodrości, wzmacniamy naszą wiarę bogatym życiem wewnętrznym,28) praktykując braterstwo i ohotne poświęcenie dla chorych. Jesteśmy skromni w obyciu i uważni w postępowaniu.

28) Kol 3, 5

Ubóstwo 29)

33. Chrystus stał się ubogim ze względu na nas,³⁰⁾ żył jako ubogi i ogłosił ubogich błogosławionymi. Uczestnicząc z radością w Jego dobrowolnym ubóstwie, w duchu naszego Założyciela idziemy za radą Pana.

29) PC 13

30) 2Kor 8, 9; Mt 8, 20; Łk 6, 20; 18; 22; Scr 456-457

34. Składając profesję czasową rezygnujemy z prawa do używania i dysponowania dobrami materialnymi bez pozwolenia przełożonego. Składając profesję wieczystą rezygnujemy także z własności osobistej dóbr materialnych i z możliwości nabycia i posiadania ich na własność. Składając ślub ewangelicznego ubóstwa,³¹⁾ wybieramy Boga jako najwyższe dobro, stając się w ten sposób lepiej przygotowani do naszej posługi i bardziej solidarni z ubogim. Praktykujemy życie w ubóstwie,³²⁾ utrzymując się z owoców naszej pracy a używając dóbr postępujemy uczciwie i zależymy od przełożonych.

31) Mt 6,20-21; Łk 12,15-21

32) Łk 14,33; PC 13 b

35. Ubóstwo ewangeliczne obowiązuje nie tylko pojedynczych zakonników, ale i całą wspólnotę; staramy się zwłaszcza dawać wspólnie świadectwo skromnego życia,³³⁾ wzięwszy pod uwagę warunki życia w różnych miejscach i potrzeby naszej działalności dla dobra chorych. Dlatego unikamy wystawności, gromadzenia dóbr i rozrzutności, przeznaczając nasze środki na potrzeby ubogich i Kościoła.³⁴⁾

33) PC 13 e. f

34) 1J 3, 17

36. Praktykując ubóstwo powierzamy się Bożej Opatrzności. Bez uchylania się od naszej odpowiedzialności, stajemy się wolni od jakiegokolwiek powierzchownej troski. Rezygnując z własności dóbr, naśladujemy styl życia pierwszych wieków Kościoła, pokazując światu solidarność z ubogimi, głosimy niewidzialne dobra Królestwa [Bożego].³⁵⁾

35) Mt 6, 25; Dz 2, 44-45; LG 44c

Posłuszeństwo 36)

36) PC 14

37. Chrystus przyszedł na świat, nie aby pełnić Swoją wolę, lecz Ojca,³⁷⁾ który Go posłał. Dla nas stał się posłusznym aż do śmierci (Flp 2,8), trwając w miłości i w relacji z Ojcem, któremu zawsze chciał się podobać. Pokazał w ten sposób, że posłuszeństwo prowadzi do pełni chrześcijańskiego życia.

37) J 4, 34; 8, 29; Hbr 5, 8-9; PC 14a; LG 3

38. Za przykładem Chrystusa ślubując posłuszeństwo ofiarujemy Bogu naszą wolę, staramy się zjednoczyć z Jego zbawczą wolą, realizujemy plan naszego życia zakonnego we wspólnocie i posłuszeństwie uprawnionym przełożonym w tym, co nakazują zgodnie z konstytucją (Can 601). Jesteśmy zobowiązani do posłuszeństwa Papieżowi „także z racji świętych więzów posłuszeństwa” (Can 590,2).

39. Wola Boża objawia się zawsze w świetle wiary,³⁸⁾ szukamy jej nieprzerwanie w pokornym słuchaniu Słowa Bożego, w Kościele, w wydarzeniach dnia codziennego, w znakach czasu, w potrzebach naszej posługi.

38) GS 15

40. Aktywni i odpowiedzialni w podejmowaniu i wykonywaniu naszych zadań, chętnie podejmujemy współpracę z przełożonymi i współbraćmi.

41. Posłuszeństwo wyzwala nas z indywidualizmu, prowadzi do dojrzałości osobistej i czyni nas gotowymi na służbę braciom. Czujni i świadomi naszej odpowiedzialności, pracujemy, aby wykonać powierzone nam zadania.

Rozdział III - Posługa

42. Szczególny charyzmat Zakonu, wyrażony czwartym ślubem i przeżywany w naszej posłudze,³⁹⁾ jest zobowiązaniem do naśladowania i praktykowania miłosierdzia Chrystusa wobec tych, którzy cierpią.⁴⁰⁾

39) K 10; 40) Scr 80, 277

43. Nasz Zakon - z założenia składający się z zakonników duchownych i zakonników świeckich, nazywanych przez św. Kamila ojcami i braćmi – ma za cel całościową posługę choremu w każdym aspekcie człowieczeństwa.⁴¹⁾ Spełniamy wszystkie nasze posługi, stosownie do potrzeb chorego oraz naszych możliwości i umiejętności. Jesteśmy gotowi podjąć każde zadanie w służbie zdrowia dla budowania Królestwa Bożego i dobra człowieka.⁴¹⁾ Scr 458-460; BO 83-84

44. Idąc za przykładem Założyciela, każdy z nas angażuje się w posługę chorym z wszelką troską i miłością, „z takim oddaniem jak kochająca Matka swojemu choremu jedynakowi”, tak, jak Duch Święty mu podpowiada.⁴²⁾

42) K 12; Scr 67; 69; 303; BO 8

45. Przez promocję zdrowia,⁴³⁾ leczenie chorych i uśmierzanie bólu współuczestniczymy w dziele Boga Stwórcy, oddajemy chwałę Bogu w ciele ludzkim i wyrażamy wiarę w zmartwychwstanie. Zwracamy uwagę na stan psychiczny oraz problemy rodzinne i społeczne chorych, aby przynieść im ulgę i pociechę.⁴⁴⁾

43) K 12; 44) GS 8b; 10a; 2Kor 1, 4

46. Towarzyszymy chorym i ich rodzinom, pomagając im zachować się odpowiedzialnie w obliczu choroby, aby potrafili z nią żyć, nawet jeśli powoduje ona trwałą niesprawność. Wzmacniając ich poczucie godności osobistej, zachęcamy [chorych] do przewyciężenia biernej postawy i zależności od innych, włączając ich w proces terapeutyczny i ułatwiając im odnalezienie się w życiu społecznym.

47. Troszczymy się, aby wierzący chorzy żyli w [łącności z] Jezusem Chrystusem i osiągnęli świętość, do której są powołani.⁴⁵⁾ W świetle Ewangelii i w sposób odpowiedni do naszych czasów pomagamy chorym odnaleźć odpowiedź na nieodparte pytania o sens doczesnego i przyszłego życia, sens cierpienia, zła i śmierci.⁴⁶⁾ Wspieramy ich naszą obecnością i naszą modlitwą, zwłaszcza w momentach trudnych i delikatnych, tak, aby stać się znakiem nadziei. Próbujeśmy nawiązać braterski dialog, [pełen] człowieczeństwa, otwartego na wszystkich i

zaspakajający wszelkie potrzeby i zalecenia chorych. Ten dialog, prowadzony szczerze, ostrożnie i w dobroci ducha, uwzględnia wskazania psychologów i kontekst kulturowo-religijny. Ponieważ sprawowanie sakramentów stanowi właściwą formę ewangelizacji, kiedy okoliczności na to pozwalają, staramy się, aby chorzy z nich skorzystali, zwłaszcza z dwóch sakramentów uzdrowienia – Spowiedzi i Namaszczenia chorych oraz Eucharystii, także jako Wiatyk.

45) J 10,10; 46) NA 1 c; GS 10 a b; 18

48. Wspieramy wiarę chronicznie chorych, aby potrafili wytrwale stawiać czoło swoim ograniczeniom, nadać sens swoim cierpieniom poprzez odnowę i wzrost swojego życia chrześcijańskiego, podejmując samodzielnie lub wspólnie z innym właśnie apostołat wśród chorych. Opieka duchowa przeznaczona dla nich skupia się przede wszystkim na wykorzystaniu, dla zbawienia świata, tajemnicy Odkupienia, w której uczestniczą wszyscy zjednoczeni z męką Chrystusa.

47) Rz 8, 17; Flp 1, 20; 2Kor 5, 14s; 2 Tm 2, 11; LG 11b; 41f

49. Specjalną opieką otaczamy chorych w fazie terminalnej i umierających,⁴⁸⁾ dokładając starań, aby świadomi tajemnicy paschalnej, powierzyli się w ręce Ojca. Organizujemy we wspólnocie chrześcijańskiej apostołat opieki nad tymi chorymi. Polecamy Bogu zwłaszcza zmarłych śmiercią gwałtowną i niespodziewaną.

48) BO 84

50. Zjednoczeni ze zbawczą wolą Boga, obejmującą wszystkich ludzi,⁴⁹⁾ chorym innych wyznań i niewierzącym oferujemy przyjaźń i pomoc, [składając im] świadectwo miłosierdzia. Szanując wolność sumienia współpracujemy i podtrzymujemy pełne szacunku relacje z duchownymi innych wyznań.

49 Rm 2, 29; At 10, 34-35; 1 Tm 2,4; NA 1 b

51. Nasz Zakon kieruje swoje działania, przede wszystkim do chorych najbiedniejszych i opuszczonych, odpowiada zwłaszcza na ich potrzeby w krajach rozwijających się i na terenach misyjnych.

50) AG 12a; 20d; PC 20b

52. Całą wspólnotę lokalną w strukturach leczniczych uznajemy za nam powierzoną. Wykorzystujemy wszelkie rodzaje apostołatu do chrześcijańskiej formacji duchowej pracowników służby zdrowia i jesteśmy zaczynem jedności w całym środowisku zawodowym.

51) Scr 68

53. Wykonując posługę, obejmujemy naszą opieką ludzką i duchową także rodziny chorych i osoby w żałobie, w ich troskach okazujemy im współczucie i jesteśmy z nimi solidarni.

54. Zakon szczególnie troszczy się o duszpasterstwo zdrowia w instytucjach kościelnych i świeckich,⁵²⁾ powołanych do opieki nad chorymi i biednymi, poświęcając się przygotowaniu jak największej liczby świeckich do służby i uczynków miłosierdzia na rzecz chorych.

52) K 16; AG 21

55. Dokładamy starań, aby w służbie zdrowia człowiek znajdował się w centrum uwagi. Uczestniczymy w społecznym humanizowaniu struktur i usług zdrowotnych dzięki

rozwiązaniom prawnym, socjalnym i politycznym, gwarantującym w najlepszy możliwy sposób prawa chorego i poszanowanie jego osobistej godności.

56. Kościół jest misyjny 53) i ewangelizacja jest zadaniem całego ludu Bożego. Nasz Zakon, wierny nakazowi Pana, aby uzdrawiać chorych i głosić Ewangelię, podejmuje zadanie i włącza się ze swoim charyzmatem w różnorodne działania misyjne.

53) AG 40; Mt 10, 7-8

57. Włączamy nasze poczynania w działalność Kościoła powszechnego i Kościołów lokalnych, 54) dlatego wykonując naszą posługę, dbamy o współpracę z Ordynariuszem miejscowym, stosując jego zarządzenia duszpasterskie, 55) popieramy współdziałanie i współpracę z innymi instytucjami zakonnymi, duchowieństwem diecezjalnym, ze świeckimi i organizacjami apostołatu.

54) CD 35 a

55) Can 678, 1

58. Aby właściwie odpowiedzieć na dar otrzymany od Boga, 56) Zakon w każdym miejscu i czasie stara się być wierny charyzmatowi, odnawiając posługę zgodnie z duchem Założyciela i wymogami inkulturacji. Dlatego propagujemy w Zakonie refleksję i rozważania wspólnotowe z czynnym udziałem współbraci, wspólnot i prowincji.

56) PC 18 b c; GS 4a; K 87

59. Są członkami naszej wspólnoty także ci, którzy nie mogą spełniać naszej posługi ze względu na szczególne obowiązki, wiek lub stan zdrowia. Realizują oni ten sam cel wielkodusznie służąc braciom modlitwą, poświęceniem i dobrocią.

60. Ufamy, że pewnego dnia osiągniemy przedmiot naszej nadziei, 57) w trudach i męczarniach naszej posługi pamiętamy o słowach Chrystusa: Pójdźcie, błogosławieni Ojca mego i błogosławieństwach Założyciela.

57) Mt 25, 34; Scr 163; 277; 304; 332; 340; 374

Rozdział IV Życie duchowe

61. Bóg nas pierwszy umiłował 58) i my pragniemy odpowiedzieć na Jego miłość. Dlatego staramy się mieć jak najgłębszą osobistą relację z dobrotliwym Ojcem przez Jego Syna Jezusa, w którego imieniu służymy chorym, zdając się w całym naszym życiu na kierownictwo Ducha.

58) 1J 4, 10; PC 6; DV 2; At 3, 6

62. Najważniejszym obowiązkiem rodziny zakonnej jest celebrowanie liturgii – szczyt do którego prowadzą wszystkie działania Kościoła i z którego pochodzi jego siła. 59) Zabiegamy przede wszystkim o celebrowanie Eucharystii, w której wspólnota przez Chrystusa na nowo gromadzi się w jedności. Codziennie uczestniczymy w Wieczery Pańskiej, karmiąc się Jego Ciałem i składając ofiarę, dzięki której każdego dnia bardziej upodobniamy się do Syna Bożego, od którego czerpiemy miłość i gorliwość pasterską do sprawowania naszej posługi.

59) SC 10

63. Wzbogacamy życie duchowe także systematyczną lekturą Pisma Świętego, które oznajmia nam niezmiennie Słowo Boże – chleb ducha i czyste i niewyczerpane źródło życia. Odnajdujemy również inspirację i zachętę, słuchając Boga, który przemawia do nas poprzez zdarzenia i osoby, szczególnie te cierpiące.
60 DV 21; 25; PC 6b; 61 GS 11

64. Każdego dnia co najmniej przez pół godziny skupiamy się na modlitwie duchowej,⁶²⁾ rozważając Słowo Boże, aby nabyć najwyższą wartość poznania Chrystusa Jezusa (Flp 3,8), będącego dla nas wzorem miłości i miłosierdzia, i gromadzimy się we wspólnocie, aby celebrować jedną część liturgii godzin lub inne modlitwy nakazane szczegółowymi zarządzeniami.⁶³⁾
62) PC 6b; DV 25; 63) Can 663, 3

65. Aby nieustannie wzrastać duchowo, staramy się nawracać codziennie, zwłaszcza konfrontując się ze Słowem Bożym przez przegląd własnego postępowania i rachunek sumienia. Przystępujemy często do Sakramentu Pokuty,⁶⁴⁾ w którym Chrystus działa w nas poprzez misterium swojej śmierci i zmartwychwstania, jednając nas z Ojcem i braćmi.
64) LG 11b; PO 5a

66. Uczestniczymy w dniach skupienia i corocznych rekolekcjach, starając się, aby były one dla nas owocnym czasem łaski. Ponadto, dla dojrzewania i duchowego wzrostu ważne jest słuchanie się wzajemne i pomoc braterska; potrafimy także docenić rozmowy duchowe z naszymi współbraćmi i innymi doświadczonymi osobami.

67. Nasze życie zakonne przez wierne zachowywanie ślubów, praktykowanie miłości braterskiej i posługę z założenia jest tak intensywną ascezą, że nie są zalecane żadne specjalne umartwienia wspólnotowe. Jednak doceniamy pokutę i osobiste ofiary,⁶⁶⁾ jako środki duchowego wzrostu.
65) Scr 64-65; 66) 1Kor 9, 24

68. Maryja – Matka Jezusa – wierna w przyjęciu Słowa,⁶⁷⁾ uczestnicząca w Jego Dziele i szczególnie wrażliwa na cierpiących, otaczając nas swoją macierzyńską miłością, jawi się nam jako wzór duchowego życia i służby. Nasz Zakon otacza ją ze szczególnym kultem, celebrując pobożnie jej święta i czci ją odmawiając różaniec. Szanujemy ją i kochamy jak Matkę, nazywając ją „Królową Posługujących Chorym”.
67) LG 62a; K 74; LG 63

69. Szczególną czcią otaczamy naszego Założyciela św. Kamila, staramy się naśladować jego przykład i upowszechniamy jego duchowość, zwłaszcza w służbie zdrowia.

Część trzecia
Formacja

Duszpasterstwo powołaniowe

70. Cudowna żywotność Kościoła przejawia się w różnorodności darów,¹⁾ które Duch Święty wzbudza do budowania Ciała Chrystusa. Aby charyzmat powierzony przez Ducha naszemu Zakonowi trwał i rozprzestrzenił się dla dobra chorych, angażujemy się w duszpasterstwo powołaniowe i formację tych, co odpowiadają na Boże wezwanie.
1) K 1; LG 12; PC 1 2) LG 46 a; RF 5

71. Wszyscy uczestniczymy w tym zadaniu 3) swoim świadectwem, modlitwą i pracą ewangelizacyjną. Nasze wspólnoty, ponadto, przykładem życia i efektywną pracą duszpasterską upowszechniają nasze powołanie na obszarze kościoła lokalnego,5) z którym współpracują w dziele duszpasterstwa powołaniowego. Każda wspólnota uświadamia sobie, jak ważne jest to zadanie i przygotowuje wszystko, co jest konieczne do owocnego promowania powołania.

3) PC 24; RF 7; 9

4) OT 2

5) PO 12 6 RF 6, 8

Wskazania ogólne

72. Kandydaci, którzy są najistotniejszym elementem procesu formacji,7) otoczeni są przez wychowawców opieką, aby metodą organiczną i postępową poznawali siebie i swoje powołanie8) i właściwie we wspólnocie rozwinęli pełną osobowość, celem spełniania w świecie misji, do której Bóg ich powołał. Do prowadzenia autentycznego wychowania [w wymiarach] ludzkim, chrześcijańskim, duchowym, apostołskim i kamiliańskim należy uwzględnić dokumenty Kościoła, nasz regulamin formacyjny,9) zasady zdrowej psychologii i pedagogiki, a także nieustannie zmieniające się społecznie i kulturowo warunki życia.

7) GE 1

8) PC 18; OT 8, 11, 20, 21; RF 11,46; GS 4; 7; 54; 55; 56

9) Can 659,2

73. Kandydaci ćwiczą, aby wypracować kontrolę nad sobą,10) postawę dialogu i [umiejętność] pracy w grupie, uczą się właściwie korzystać z wolności w szacunku do przełożonych, poczucia odpowiedzialności oraz roztropnej bezstronnej oceny każdej rzeczy;11) podejmują wysiłki, aby zdobyć cnoty, które są doceniane na poziomie ludzkim i czynią apostołat wydajniejszym, takie jak dobroć, poczucie sprawiedliwości i solidarności, dotrzymywanie danego słowa, zamiłowanie do nauki i pracy. Otrzymują wsparcie, aby rozwinąć w sensie pozytywnym stabilną tożsamość seksualną i umiejętności nawiązywania dojrzałych relacji z innymi osobami i grupami osób (OCP2). Są zachęceni do rozwijania własnych umiejętności i kreatywnego podejścia, do poznania współczesnych problemów globalnych i poszukiwania rozwiązań zgodnych z chrześcijańską wizją [świata].

10) OT 11; GE 1

11) RF 14, 51

12) GE 11; OT 11; 19; RF 12, 48

74. Uważamy za najważniejsze, aby kandydaci żyli doświadczając osobistej relacji z Bogiem,13) zwłaszcza przez modlitwę oraz coraz bardziej świadome uczestnictwo w życiu liturgicznym, aby nauczyli się żyć zgodnie z Ewangelią w wierze, nadziei i miłości, wzrastali w duchu kościelnym i czcili z synowskim zaufaniem Dziewicę Maryję.

13) GE 2; OT 8; RF 14; 52-55

75. Kandydaci stopniowo poznają wartość i znaczenie kamiliańskiego życia zakonnego,14) które jest naśladowaniem Chrystusa miłosiernego, braterstwem, posługą cierpiącemu bliźniemu, świadectwem a zarazem znakiem Królestwa Bożego. Zgłębiając coraz bardziej 15) charyzmat i posługę Zakonu, rozumieją, że całe ich życie jest ślubowane na posługę chorym i praktykowanie miłosierdzia. Otwierają się wspaniałomyślnie na wypełnianie posługi tam, gdzie jest największa potrzeba.

- 14) PC 5; 12-15
- 15) OT 20, 21; 31

76. Wszyscy kończą regularne studia, 16) konieczne, aby przygotować się do naszej posługi, a tytuły, jakie zdobywają są – o ile to możliwe – prawnie uznawane. Każda prowincja ma własny plan studiów. Bez uszczerbku dla studiów, podejmują jakąś pracę i uczą się organizować swój czas wolny. Formacja członków przygotowujących się do kapłaństwa jest regulowana prawem powszechnym i wyżej wspomnianym planem studiów.17)

- 16) OT 3, 13
- 17) Can 659, 3

77. We wspólnocie pielęgnuje się klimat ewangelicznej wolności i miłości,18) ażeby oni, nie zrywając zdrowego kontaktu ze społeczeństwem, mogli wzrastać w relacji z Bogiem, nabyć mądrej dyscypliny i pielęgnować w sposób wolny i odpowiedzialny swoje powołanie. Należy zadbać także, aby zostały utrzymane te relacje z własnymi rodzinami i z rówieśnikami,19) które są konieczne do prawidłowego rozwoju psychicznego i emocjonalnego.

- 18) GE 1; OT 3, 9
- 19) RF 12, 58

78. Starannie wybieramy wychowawców spośród profesów wieczystych20) i dbamy, aby zostali przygotowani do swoich zadań przez gruntowne wykształcenie i odpowiednie doświadczenie pedagogiczno-pastoralne. Zależy nam, aby powstała szczególnie odpowiednia wspólnota formacyjna,21) przy szczególnym współdziałaniu profesów wieczystych. Przed wszystkim tych, którzy posiadają przymioty ludzkie i duchowe niezbędne do ożywiania i życia wspólnoty, do wspierania braterskiej współpracy i prowadzenia kandydatów ku coraz większej dojrzałości ludzkiej i duchowej. W ten sposób będzie można rozeznaczyć wolę Bożą i szybko ocenić przydatność kandydatów i autentyczność ich wolnego wyboru. Zadaniem wychowawców będzie dbałość o aktualizowanie swojego przygotowania.

- 20) OT 5
- 21) RF 30, 31

Nowicjat

79. Nowicjat jest dokładnie okresem, w którym kandydaci prowadzeni przez mistrza poznają życie naszego Zakonu w jego szczególnym konsekrowanym [wymiarze].22) Dopuszcza się do niego tych, którzy prezentują cechy dojrzałości ludzkiej i chrześcijańskiej oraz są zdolni do wolnej samodzielnej odpowiedzi na powołanie do spełniania uczynków miłosierdzia wobec chorych. Nowicjusze uczą się i doświadczają życia w Zakonie, który za pośrednictwem wychowawców sprawdza i potwierdza ich przydatność. Nowicjat odbywa się w domu do tego przeznaczonym,23) zgodnie z przepisami. Trwa jeden rok, bez wliczania okresów zajęć podjętych poza nowicjatem. Nieobecności, które przekraczają trzy miesiące unieważniają nowicjat; przekraczające piętnaście dni wymagają uzupełnienia. Zakończenie natomiast uwzględnia także proces dojrzewania osobowego nowicjusza, który może potrzebować dłuższego okresu, jednak nie więcej niż sześć miesięcy.24)

- 22) RC 13; 1; RC 14
- 23) Can 647
- 24) Can 648-649

80. Podczas nowicjatu, czasu intensywnej modlitwy,²⁵⁾ nowicjusze pogłębiają swoje doświadczenie Boga poprzez modlitwy osobiste i wspólnotowe, rozważanie i studiowanie Pisma Świętego, oraz przez uczestnictwo w liturgii Kościoła. Uczestnicząc w życiu wspólnoty²⁶⁾ i prowadząc życie podobne do tego, do jakiego się przygotowują, coraz bardziej utożsamiają się z Zakonem.

25) RC 13, 31

26) PC 8

81. Program formacyjny nowicjatu ma za cel pomagać nowicjuszom w pogłębianiu [doświadczenia] życia zakonnego jako takiego, a zwłaszcza kamiliańskiego, zatem służy poznaniu Zakonu i przyswojeniu sobie jego duchowości, dzięki zaplanowanym okresom przeznaczonym na praktykowanie naszej posługi. Nowicjat kończy się złożeniem profesji czasowej.²⁷⁾

27) RC 34-35

82. Przełożony prowincjalny, uzyskawszy aprobatę swojej rady, jest uprawniony do nominowania mistrza nowicjuszy i do przyjęcia kandydatów do nowicjatu, oraz [dopuszczenia] nowicjuszy do ślubów czasowych. Odnośnie wymagań do przyjęcia do nowicjatu, [dopuszczenia] do ślubów czasowych, do odnowienia ślubów i do ślubów wieczystych stosuje się przepisy powszechne i własne.²⁸⁾

28) Can 641-645; 653, 2; 649, 2; 655; 656; 658

Formacja profesów czasowych

83. Profesja czasowa po raz pierwszy składana jest na rok i odnawiana corocznie co najmniej przez trzy lata. Może zostać przedłużona do sześciu lat, a jedynie za zgodą konsulty generalnej do dziewięciu [lat].²⁹⁾

Praktykując rady ewangeliczne, zgodnie z Konstytucją i Zarządzeniami, zakonnik przygotowuje się stopniowo i świadomie do ślubów wieczystych. Do przełożonego generalnego, za aprobatą konsulty generalnej, należy dopuszczenie do ślubów wieczystych, poprzedzone wnioskiem przełożonego prowincjalnego, zaaprobowanym przez jego radę.

29) Can 65

84. Formacja trwa systematycznie aż do ślubów wieczystych,³⁰⁾ wspierana przez mistrza profesów, we wspólnocie, w której są najbardziej dogodne warunki do zdobywania pełnego wykształcenia. Celem programu formacyjnego jest przygotowanie zakonników do podjęcia na zawsze obowiązków i praw właściwych naszemu Zakonowi i złożenia ślubów wieczystych na podstawie wolnej osobistej decyzji.

30) PC 18

85. Zgodnie ze starannie przygotowanym programem poświęcają się studiom teologicznym i praktycznym [dotyczącym] służby zdrowia; ponadto starają się nabyć odpowiednie umiejętności, konieczne do wykonywania w sposób odpowiedni swoich obowiązków w ramach naszej posługi.

86. W zależności od stopnia indywidualnego przygotowania,³¹⁾ uczestniczą w działaniach naszego Zakonu i korzystne jest, aby zdobywali doświadczenie w pracy apostołskiej, działając na własną odpowiedzialność i we współpracy z innymi.

31) OT 21

Formacja ciągła

87. Wszyscy zakonnicy świadomi konieczności nieustannego dojrzewania w życiu osobistym i uwzględniania wynikających z czasu istotnych przemian, podejmują trud odnowy swego życia duchowego i kulturowego oraz aktualizowania swoich kompetencji zawodowych [niezbędnych] do wykonywania posługi, aby ich praca apostołska nieustannie przynosiła efekty. Przełożeni ze swojej strony zapewnią czas i środki konieczne do tego celu.

32) PC 18; K 58;

33) VC 65, 69

Oddalenie, wystąpienie, wydalenie z Zakonu i ponowne przyjęcie

88. W materii dotyczącej oddalenia, wystąpienia i wydalenia z Zakonu, a także ponownego przyjęcia, zgodnie z kanonem 690 podporządkowujemy się normom prawa powszechnego i własnego. Kto występuje albo zostaje wydany nie może domagać się niczego za swoją pracę wykonywaną w Zakonie, jednak należy postąpić z nim wyrozumiale i z miłością ewangeliczną.³⁴⁾

34) Can 684-704

Część czwarta

Struktura Zakonu

Rozdział 1 – Osoby i części Zakonu

89. Nasz Zakon wzbudzony przez Ducha Świętego i uznany przez Kościół jest także wspólnotą sformalizowaną. Podobnie jak sam Kościół wymaga czynności prawnych, aby wypełniać dobrze swoją misję. Wszystkie te czynności i normy porządkowe mają służyć życiu wspólnotowemu i wiernemu zachowaniu przez Zakon swojego charyzmatu.

90. Nasz Zakon zaliczony przez Kościół do instytucji kościelnych na prawie papieskim, podzielony na prowincje, wiceprowincje, delegatury i domy, składa się z osób zjednoczonych wymaganiami profesji, nazywanych – zgodnie z tradycją – ojcami i braćmi, co jako zakonnicy dążą do jednego celu¹⁾ i mają jednakowe prawa i obowiązki, z wyjątkiem tych, które wynikają ze święceń. Profesi wieczyści mają czynne i bierne prawo wyborcze.

1) K 14

91. Zakonnicy połączeni [regułą] życia wspólnego wraz z legalnym przełożonym tworzą wspólnotę, która zamieszkuje dom ustanowiony kanonicznie. Nieobecności we własnym domu są regulowane prawem powszechnym.²⁾

2) Can 665

92. Zakon jest podzielony na prowincje celem efektywniejszego zarządzania i jak najlepszego wykonywania powinności wynikających z naszej posługi, zgodnie z lokalnymi warunkami społecznymi.

93. Prowincja składa się z co najmniej trzech domów ustanowionych kanonicznie zależnych od jednego przełożonego prowincjalnego. Wymaga się, aby była odpowiednio rozwinięta w

liczbie profesów wieczystych, aktywności apostołatu i formacyjnej oraz niezależna ekonomicznie. Wiceprowincja jest powoływana na podstawie tych samych składowych co prowincja. Konsulta Generalna ocenia [spełnienie] kryteriów w konkretnym kontekście kościelnym i kulturowym.

94. Delegatury są zależne od prowincji pochodzenia i stanowią ich integralną część; przez Konsultę Generalną mogą zostać powołane wiceprowincje, zależne od prowincji macierzystej, zgodnie z Zarządzeniami ogólnymi.

95. Każdy zakonnik należy do prowincji, w której został zapisany aktem przyjęcia do nowicjatu; przejście do innej prowincji jest możliwe na podstawie przepisów [wynikających z] Zarządzeń.

96. Do uprawnień przełożonego generalnego, za aprobatą Konsulty Generalnej, należy:

a) tworzenie nowych lub likwidacja istniejących prowincji; łączenie, dzielenie i ustalanie innych składowych prowincji już istniejących, po uprzednim zasięgnięciu opinii danych prowincji

b) na wniosek przełożonego prowincjalnego za zgodą jego rady – tworzenie i likwidowanie zgodnie z przepisami prawa powszechnego domów Zakonu, powoływanie nowicjatu lub więcej nowicjatów w tej samej prowincji, przenoszenie ich lub zlikwidowanie ich pisemnym dekretem.³⁾

3) Can 609 §1, 616§1

Rozdział II - Przełożeni

97. Przełożony generalny stoi na czele zarządu całego Zakonu z jurysdykcją i władzą nad prowincjami, wiceprowincjami, delegaturami, domami i zakonnikami. Przełożony generalny jest wybierany przez kapitułę generalną spośród członków Zakonu będących od co najmniej 12 lat profesami wieczystymi; sprawuje urząd przez sześć lat i może zostać tylko raz ponownie wybrany na kolejną następującą kadencję. Procedura jego wyboru jest następująca: w obecności kwalifikowanej większości uprawnionych do głosowania, wybrany zostaje ten, który uzyska bezwzględną większość głosów obecnych na głosowaniu; po dwu bezowocnych głosowaniach procedura ogranicza się do dwóch kandydatów z największą liczbą głosów, a jak jest ich wielu - do dwóch kandydatów o najdłuższym okresie od złożenia profesji wieczystej; jeżeli w trzecim głosowaniu nadal nikt nie uzyska przewagi, uznaje się, że wybrany został ten, który jest dłużej profesem wieczystym; jeżeli obaj kandydaci złożyli profesję tego samego dnia, wybranym zostaje starszy wiekiem.⁴⁾

4) Can 119 §1

98. Dom generalny i inne domy należące do Zakonu jako takiego i nie przypisane do uprawnień któregośkolwiek prowincjała, podlegają bezpośrednio władzy przełożonego generalnego i są zarządzane jak inne domy Zakonu.

99. Na potrzeby sprawnego zarządzania Zakonem i do pomocy przełożonemu generalnemu w pełnieniu obowiązków wybiera się zgodnie z zapisem art. 97 Konstytucji czterech konsultorów generalnych, którzy razem z nim stanowią Konsultę Generalną. Przełożony generalny w zakresie swoich kompetencji jest zobowiązany do współpracy z Konsultą Generalną,⁵⁾ która jest organem [opartym na] współodpowiedzialnym uczestnictwie,

wymagającym lojalnego dialogu i wspólnego rozsądzania.6) Prawo powszechne i własne wskazuje do jakich działań przełożony generalny potrzebuje zgody lub opinii Konsulty Generalnej.7)

5) Can 627 §1

6) Can 127 §3

7) Can 127 §2

100. Konsultor wybrany jako pierwszy przez Kapitułę generalną nosi tytuł wikariusza generalnego. Jest pierwszym współpracownikiem przełożonego generalnego w zarządzaniu Zakonem z uprawnieniami zwyczajnymi wikariusza. Zastępuje przełożonego generalnego - w razie nieobecności lub niemożności - w załatwianiu spraw bieżących i przejmuje jego obowiązki jeżeli urząd został zwolniony. Jest również prokuratorem generalnym przy Stolicy Apostolskiej. Sekretarz generalny i Ekonom generalny są wybierani przez Konsultę generalną.

101. Gdyby z wyjątkowo poważnych powodów zaszła konieczność odwołania Przełożonego generalnego, Wikariusz generalny za zgodą innych konsultorów przedstawi sprawę Stolicy Apostolskiej, która podejmie wiążące decyzje. Przełożony generalny może z ważnych powodów zrezygnować z urzędu, informując o tym Konsultę generalną i przedstawiając sprawę Stolicy Apostolskiej, do której należy zatwierdzenie rezygnacji i wydanie zarządzeń w tej kwestii. Jeżeli zaszłyby konieczność odwołania konsultora, przełożony generalny za zgodą Konsulty generalnej przedstawi sprawę Stolicy Apostolskiej, która podejmie wiążące decyzje.

102. W wypadku, gdy wikariusz generalny przejmie zarządzanie Zakonem w miejsce przełożonego generalnego, konsulta natychmiast przystąpi do wyborów nowego konsultora, i spośród konsultorów nowego prokuratora, któremu przysługuje tytuł pro-wikariusza. Wikariusz generalny do trzech miesięcy od przejścia urzędu ogłosi termin kapituły generalnej i zwoła ją nie później niż sześć miesięcy [od przejścia urzędu]. Jeżeli termin kapituły byłby już ogłoszony, Konsulta generalna bez wybierania nowego konsultora przystąpi do wyboru jednego z konsultorów na urząd pro-wikariusza.

103. W każdej prowincji Zakonu zakonnik będący profesem wieczystym od co najmniej sześciu lat może zostać przełożonym prowincjalnym z uprawnieniami [do zarządu] i jurysdykcją nad wszystkimi wspólnotami i zakonnikami danej prowincji. Przełożony prowincjalny jest mianowany przez przełożonego generalnego za aprobatą Konsulty po konsultacji z zakonnikami danej prowincji zgodnie z trybem [przewidzianym przez] Zarządzenia ogólne. Przełożony prowincjalny pełni funkcję przez trzy lata, po upływie których może zostać zatwierdzony na kolejne trzy lata. Nie może być jednak nominowany na kolejny trzeci okres trzyletni, chyba że zostanie wskazany bezwzględną większością zgodnie z trybem [przewidzianym przez] Zarządzenia ogólne.

104. W wiceprowincji, zależnej od prowincji pochodzenia, profes wieczysty od co najmniej sześciu lat może zostać przełożonym wiceprowincjalnym, mianowanym w ten sam sposób jak prowincjał. Wiceprowincjał ma uprawnienia, prawa i obowiązki równoważne jak prowincjał, z wyjątkiem przypadków przewidzianych w Zarządzeniach ogólnych i prowincjalnych. Delegatura jest zarządzana przez przełożonego delegatury, który ma uprawnienia zwyczajowe przyznane mu dekretem-nominacją przez przełożonego prowincjalnego.

105. Przełożony prowincjalny wspiera działania apostolskie w prowincji, praktykowanie miłości braterskiej, zachowywanie reguł i otacza szczególną opieką duszpasterstwo

powołaniowe i formacyjne. Pomaga przełożonym wspólnot lokalnych w wypełnianiu obowiązków, unikając jednak wchodzenia w ich kompetencje.

106. Przełożony generalny w czasie trwania swojego mandatu ma obowiązek odbyć wizytę duszpasterską osobiście lub przez wikariusza generalnego albo innych konsultorów generalnych. W szczególnych wypadkach może posłużyć się dowolnie wybranym przedstawicielem, po wysłuchaniu [opinii] konsultorów generalnych. Ten sam obowiązek spada na przełożonego prowincjalnego i wiceprowincjała w czasie trwania ich mandatów. Także oni mogą skorzystać z członków swoich rad.

107. Przełożony lokalny przewodniczy wspólnocie, osobom i domom do niej należącym, z właściwymi sobie uprawnieniami. Jest mianowany przez przełożonego prowincjalnego za zgodą jego rady na okres trzech lat z możliwością przedłużenia w tym samym domu zgodnie z Zarządzeniami ogólnymi.

108. Przełożeni prowincjalni i lokalni mają swoich radnych, z którymi często konsultują problemy, zwłaszcza te najważniejsze, dotyczące prowincji lub domu, w celu rozwiązania ich, niektóre za ich aprobatą, inne po zasięgnięciu ich opinii, zgodnie z przepisami prawa powszechnego i własnego.

109. Radni prowincjalni, którzy muszą być profesami wieczystymi, są nominowani przez przełożonego generalnego za zgodą Konsulty, zgodnie z trybem ustalonym w Zarządzeniach generalnych. Przełożony prowincjalny ma co najmniej trzech radnych; Konsulta generalna po wysłuchaniu prowincjała ustala kto jest pierwszym radnym.

Normy szczególne

110. Zakonnicy nominowani przełożonymi obejmując swoją funkcję składają wyznanie wiary, "zgodnie z formułą zatwierdzoną przez Stolicę Apostolską" (Can 833).

111. Nasi zakonnicy potrzebują pozwolenia od przełożonego prowincjalnego na publikowanie pism o tematyce religijnej i obyczajowej.⁸⁾ Współbracia albo inni prezbiterzy, aby nauczać zakonników w kościele lub w oratorium naszych domów muszą otrzymać zezwolenie od przełożonego lokalnego.

8) Can 832

Rozdział III - Kapituły

112. Zakonnicy biorą odpowiedzialność za funkcjonowanie Zakonu przede wszystkim poprzez kapituły; pod przewodnictwem przełożonego lub przewodniczącego uczestniczą w nich wszyscy, którzy są do tego uprawnieni, aby wyrazić swoją opinię i podjąć decyzję w sprawach związanych z życiem zakonnym. Istnieją kapituły: generalne, prowincjalne, wiceprowincji, delegatury i lokalne.

113. Kapituła generalna - organ kolegialny, posiadający najwyższą władzę w Zakonie, składa się z przedstawicieli całego Zakonu, zatem jest znakiem jedności w miłości. Z urzędu biorą w niej udział: przełożony generalny, konsultorzy generalni, sekretarz generalny, ekonom

generalny, przełożeni prowincjalni i wiceprowincjałowie, ostatni były przełożony generalny. Wybrani uczestnicy - w liczbie zakonników przynajmniej równej liczbie uczestniczących z tytułu pełnienia urzędu – wyłonieni są zgodnie z zasadami ustalonymi w Zarządzeniach ogólnych. Ponadto, określają one ewentualne uczestnictwo delegatów i zakonników z delegatur. Kapitułę generalną musi zwołać przełożony generalny lub w sytuacji niemożności wikariusz generalny, zgodnie z trybem ustalonym w Zarządzeniach ogólnych.

114. Prowincje, wiceprowincje, delegatury, wspólnoty i zakonnicy indywidualnie lub w grupach mogą nadesłać z własnej inicjatywy na kapitułę generalną swoje propozycje, oczekiwania lub sugestie w terminie i zgodnie z zasadami ustalonymi przez Konsultę.⁹⁾
9) Can 631 §3

115. Zadaniem zwyczajnej kapituły generalnej jest:

- analiza stanu Zakonu
- troska o spuściznę duchową i charyzmatyczną
- inicjowanie nieustannej odnowy i ożywiania duchowego i apostołskiego
- wybór przełożonego generalnego i konsultorów
- rozwiązywanie najważniejszych problemów
- ustalanie przepisów wiążących dla wszystkich zakonników
- wskazanie kierunków działalności na różnych polach.

116. Do momentu aż przez kapitułę zostanie wybrany nowy przewodniczący, przewodniczy przełożony lub wikariusz generalny z możliwością rozstrzygania spraw, które uzyskały równą ilość głosów [za i przeciw], z wyjątkiem głosowania nad wyborem [na urząd].

117. Kiedy zajdzie potrzeba ustanowienia dla dobra Zakonu ewentualnych nowych artykułów albo zmiany, albo zniesienia jakiegoś artykułu Konstytucji, należy wystąpić do Stolicy Apostolskiej. W takim wypadku propozycja musi zostać zaaprobowana przez kapitułę generalną dwoma trzecimi głosów.

118. Kapituła generalna dwoma trzecimi głosów zmienia i znosi przepisy obowiązujące albo ustala nowe, o ile nie są przeciwne obecnej Konstytucji. Przepisy te – zarówno konstytucyjne, wchodzące w życie po akceptacji Stolicy Apostolskiej, jak i należące do Zarządzeń ogólnych [obowiązujące] po Kapitułe – zostają włączone do odpowiednich tekstów prawa własnego. Kapituła decyduje o najważniejszych sprawach dotyczących życia Zakonu bezwzględną większością głosów.

119. Aby Kapituła generalna mogła się prawomocnie rozpocząć i procedować wymagane jest zwołanie wszystkich uprawnionych do głosowania [na kapitule] i obecność przynajmniej dwóch trzecich [zwołanych].

120. Kapituła prowincjalna składa się z przełożonego lub wikariusza prowincjalnego, radnych prowincjalnych, przełożonych lokalnych i innych uczestników przewidzianych w zarządzeniach prowincjalnych. Liczba członków kapituły wybieralnych musi być co najmniej równa liczbie uczestników z urzędu. Kapituła prowincjalna zostaje ogłoszona w terminie dogodnym dla przełożonego lub wikariusza prowincjalnego zgodnie z trybem przewidzianym w Zarządzeniach ogólnych. Może uchylać zarządzenia prowincjalne, zmieniać lub znosić obowiązujące; ma za zadanie badać i decydować w sprawach, które uzna za właściwe do odnowienia i rozwoju życia duchowego i apostołskiego, a także o stanie ekonomicznym prowincji. Na kapitułach prowincjalnych ogłoszonych w ramach procedury kapituły

generalnej, po wstępnej rzeczowej dyskusji w tajnym głosowaniu zatwierdza się propozycje do przedłożenia na kapitule generalnej i wybiera się zakonników do wysłania ich razem z przełożonym prowincjalnym na kapitułę generalną.

121. Zasady przeprowadzania kapituł w delegaturach są ustalone w zarządzeniach prowincjalnych.

122. Na kapitułach lokalnych uprawnieni do głosowania analizują najistotniejsze problemy dotyczące: funkcjonowania domu, powinności apostolatu, sytuacji ekonomicznej, wyrażając swoją opinię głosem decydującym lub doradczym, zgodnie z zarządzeniami. W czasie bezpośrednio poprzedzającym kapitułę prowincjalną są dyskutowane i zatwierdzane w tajnym głosowaniu propozycje do przedstawienia na najbliższej kapitule prowincjalnej.

123. Uprawnieni do uczestnictwa z prawem głosu w wymienionych kapitułach są zobowiązani dla dobra wspólnego do korzystania z posiadanego prawa, chyba że miałyby wynikać z tego jedynie realizacja przywileju. Ważność przyczyn ewentualnych nieobecności na kapitułach musi być potwierdzona przez przewodniczącego danej kapituły.

124. Wybory na kapitułach odbywają się na podstawie prawa kanonicznego.10) Termin przewidziany na odrzucenie wybrania wynosi jeden dzień.
10) Can 119

125. Przełożony generalny z ważnej przyczyny za zgodą konsulty może ogłosić i zwołać nadzwyczajną kapitułę generalną. Ogłoszenie i zwołanie nadzwyczajnych [kapituł] innych organów kolegialnych, przewidzianych prawem własnym Zakonu, jest uregulowane przez Zarządzenia ogólne.

126. Decyzje kapituły prowincjalnej i wiceprowincji, delegatury i lokalnej do nabrania ważności muszą zostać zaaprobowane przez właściwego wyższego przełożonego za zgodą odpowiedniej rady.

Część piąta
Dobra materialne

127. Zakon, prowincje, wice-powincje, delegatury i domy jako osoby prawne z mocy prawa mają zdolność do nabywania, posiadania, administrowania i zbycia dóbr materialnych zgodnie z zapisami prawa powszechnego i własnego.11)
11) Can 634 §1

128. Odnośnie własności, używania i administrowania dobrami stosuje się przepisy prawa powszechnego i własnego 12) i zalecenia wydane przez kompetentne władze Zakonu.
12) Can 635 §2

129. Nasze dobra materialne są przeznaczone na utrzymanie zakonników i na dzieła apostolatu i miłosierdzia.

130. Na płaszczyźnie ekonomiczno-finansowej domy danej prowincji i wice-powincji są połączone ze sobą i ze swoją prowincją; dlatego muszą współpracować dla dobra całej

provincji i pomagać sobie wzajemnie. Prowincje i wiceprowincje, będąc częściami jednego organizmu, także one współpracują dla dobra całego Zakonu, wymieniając między sobą dobra materialne tak, aby posiadające więcej środków pomagały tym, które są w potrzebie. Dzielenie dóbr zachodzi pod nadzorem bezpośrednich wyższych przełożonych, za zgodą odpowiednich rad.

131. Administrowanie dobrami Zakonu, prowincji lub domu jest powierzone odpowiedniemu zakonnikowi, zwanemu ekonomem generalnym, prowincjalnym lub lokalnym, który sprawuje swój urząd podlegając bezpośrednio przełożonemu i pod nadzorem właściwej rady. W zakresie urzędu ekonoma wiceprowincji i delegatury właściwe są Zarządzenia ogólne. Ekonom zapewnia rodzinie zakonnej [środki] konieczne, bez przyzwalań na zbytki, aby starczało na potrzeby biednych i uczynki miłosierdzia.13)

13) Can 636

132. Jeżeli osoba prawna (prowincja, wiceprowincja, delegatura, fundacja lub inne jednostki) zaciągnęła długi i zobowiązania, także za pozwoleniem przełożonych, odpowiada za nie we własnym zakresie. Jeżeli zakonnik za pozwoleniem przełożonego zaciągnął długi i zobowiązania na majątku własnym, odpowiada za nie osobiście; jeżeli jednak upoważniony przez przełożonego podjął zobowiązanie w imieniu Zakonu, odpowiada za nie Zakon. Jeżeli zakonnik podejmuje zobowiązania bez jakiegokolwiek upoważnienia przełożonych, on sam, a nie osoba prawna, za nie odpowiada. Pozostaje jednak oczywiste, że zawsze można podjąć działania przeciwko temu, którego majątek w jakiś sposób został wzbogacony w następstwie tego zobowiązania. Przełożeni zakonni winni powstrzymać się od zezwolenia na zaciąganie długów, chyba że wynika jasno, że odsetki od kredytu można pokryć ze zwykłych dochodów a cały kapitał, zasadnie użyty, będzie można zwrócić w niedługim czasie.14)

14) Can 639

Część szósta

Obowiązek konstytucyjny

133. Jesteśmy zobowiązani do wiernego przestrzegania ślubów i dostosowywania naszego życia do Konstytucji i Zarządzeń ogólnych Zakonu, aby dążyć do osiągnięcia doskonałości naszego stanu. W razie konieczności przełożony generalny za zgodą Konsulty może udzielić dyspensy całemu Zakonowi, prowincji, wiceprowincji i wspólnocie lokalnej od jakiegoś artykułu Konstytucji na czas do obrad Kapituły generalnej, o ile nie jest to prawo powszechne i nie odnosi się do elementów istotnych konsekrowanego życia zakonnego.

134. Interpretacja Konstytucji w wypadku trudności lub wątpliwości w jej zastosowaniu praktycznym należy do Konsulty Generalnej. Jeżeli Kapituła generalna uzna za potrzebne dokonanie interpretacji autentycznej jakiegoś artykułu Konstytucji, zwróci się z wnioskiem, uprzednio przegłosowanym, do Stolicy Apostolskiej.

Zarządzenia ogólne

Tekst przyjęty przez Kapitułę Generalną w maju 2013 roku

Wspólnota

1. Organizując życie wspólnoty przełożony bierze pod uwagę potrzeby wspólne i indywidualne zakonników (por. K 22-23).
2. Rozpoczynając okres trzyletni, każda wspólnota opracowuje – posiłkując się duchowymi rozważaniami wspólnotowymi – projekt, który – oprócz omówienia aspektów życia i działań wspólnoty określa jeden lub więcej priorytetów do wdrożenia, ustalając sposoby realizacji i corocznej oceny. Dla wzmocnienia wspólnoty braterskiej i zapewnienia efektywności i ciągłości działań indywidualne plany są wpisane w projekt wspólnotowy, który ze swej strony obowiązkowo uwzględnia ewentualne plany Prowincji i Kościoła lokalnego. Zakonnik, który nie może przestrzegać harmonogramu wspólnotowego, powinien zadbać o to, by nie stwarzać niedogodności wspólnotocie (por. K 20).
3. Przełożony przy współpracy wspólnoty wspiera doksztalcanie się zakonników, zwłaszcza w dyscyplinach kościelnych i społeczno-medycznych, oferując im możliwość [podjęcia] studiów i potrzebne środki (por. K 87).
4. We wszystkich domach Zakonu po otrzymaniu zawiadomienia o śmierci współbrata zakonnicy polecają go Panu odprawiając Eucharystię i przez trzy dni po wspólnotowych modlitwach recytują modlitwy za zmarłych (por. K 18).
5. W każdym miesiącu - w każdym domu - odprawia się dwie Msze św. w następujących intencjach: jedną za żyjących i zmarłych z całego Zakonu, drugą za naszych dobrodziejów żywych i zmarłych. W listopadzie odprawia się w naszych domach jedną Mszę św. wypominkową za naszych krewnych i wszystkich zmarłych, którym w czasie ich choroby posługiwali nasi zakonnicy.

Rady ewangeliczne

6. Przyłgnięcie do Pana poprzez ślub czystości przejawia się w zachowaniach bogatych w człowieczeństwo i w radosnym oddaniu. Konieczne dla wierności ślubowi wyrzeczenia są narzędziem dojrzewania w relacjach z innymi, otwierają na szczerą przyjaźń i współpracę.
7. Wziąwszy pod uwagę, że praktykowanie ubóstwa jest wyznaczone zarówno przez wewnętrzne osobiste wyrzeczenie, jak i z powodu zależności od Przełożonego (por. PC 13), zakonnicy powinni kierować się swoim poczuciem odpowiedzialności zwracając się o pozwolenie do Przełożonego.
8. Nasze ubóstwo, w zakresie poziomu życia musi dopasować się do osób skromnie sytuowanych, adekwatnie do kraju, w którym żyjemy. Budynki, podróże, droższe narzędzia pracy służą na potrzeby apostołatu (por. C35).
9. Własne zdrowie jest dobrem wielkiej wartości; każdy odpowiednio je szanuje, zwłaszcza oddając je na służbę bliźniego, a ponadto dba o nie szczególnie unikając zachowań szkodzących zdrowiu lub uzależnień (palenie, alkohol, jedzenie....).

10. Świadomi, że ubóstwo wyraża się także przez pracę i nastawienie, z jakim się ją wykonuje (por. PC 13c), zakonnicy podejmują wysiłki, aby zarobić na chleb powszedni własną pracą. Wyrażamy naszą solidarność, przeznaczając część naszych dóbr na najbardziej potrzebujące domy w Zakonie, na misję, na biednych i na dobroczynność (por. K 34-35).

11. Nasze ubóstwo, które wzmacnia jedność serc i dusz, wymaga, żeby to, co zakupione przez wspólnotę lub zakupione przez zakonników było używane wspólnie i, żeby unikać nierówności w poziomie życia zakonników (K 34).

12. Każdy jest gotowy ochotnie podjąć zadania, które zostają mu powierzone i unika postawy i zachowań roszczeniowych odnośnie pozostawania w domu lub na zajmowanym urzędzie. Zabieganie o tytuły lub honorowe urzędy w i poza Zakonem jest całkowicie przeciwne naszemu kamiliańskiemu powołaniu.

Posługa

13. Cel Zakonu Posługujących Chorym (kamilianów), a tym samym każdej jego prowincji, wiceprowincji, delegatury i domu wyraża się w następujących działaniach:

- całościowa posługa wszystkim chorym, niepełnosprawnym, osobom starszym, rodzinom, wykluczonym społecznie, z największą troską o najbiedniejszych
- promocja zdrowia, prewencja i całościowa opieka nad osobą chorą, badania naukowe, uśmierzanie bólu
- kształcenie humanistyczne, zawodowe i etyczne, oraz chrystianizacja pracowników zawodowych i wolontariuszy służby zdrowia
- humanizacja placówek opieki zdrowotnej
- duszpasterstwo zdrowia, prowadzone w społeczności chrześcijańskiej, w placówkach służby zdrowia i opiekuńczo-leczniczych, tak kościelnych, jak i świeckich
- pomoc krajom rozwijającym się
- promocja życia i godności osoby ludzkiej.

Zakon realizuje swój cel poprzez posługę w służbie dla zdrowia chorych i cierpiących:

- w placówkach służby zdrowia i opiekuńczo-leczniczych własnych i innych oraz w domach
- za pomocą fundacji i innych organizacji w tym celu powstałych
- w ruchach społecznych i stowarzyszeniach chorych
- w organizacjach krajowych, regionalnych, diecezjalnych powołanych dla duszpasterstwa w służbie zdrowia
- we własnych i innych centrach formacyjnych dla pracowników i wolontariuszy służby zdrowia, zakładów opiekuńczo-leczniczych i duszpasterstw.

Praktykując posługę właściwą Zakonowi, zakonnicy utrzymują się z owoców swojej pracy; dlatego mogą otrzymywać sprawiedliwą zapłatę.

Placówki lecznicze, opiekuńczo-lecznicze i formacyjne jakiegokolwiek typu, będące własnością Zakonu lub przez niego zarządzane nie mają na celu przynoszenia zysków. W ramach właściwych narodowych systemów prawnych mogą otrzymywać od użytkowników lub jednostek publicznych albo prywatnych odpowiedni zwrot kosztów i wolno im z wymienionymi jednostkami podpisywać umowy i porozumienia, jak i otrzymywać subwencje.

14. Zakonnicy są gotowi dawać świadectwo naszego charyzmatu także z narażeniem życia, czy zagrożenie pochodzi od zakaźnej choroby, od jakiegokolwiek klęski żywiołowej, czy z powodu stawania w obronie praw najsłabszych.

Wziąwszy pod uwagę fakt, że opieka nad chorymi w większości krajów nie stanowi już – jak to było w przeszłości – zagrożenia życia, należy dołożyć starań, aby dochować czwartego ślubu, wybrawszy sposób odpowiedni do wykonywanych zadań: sumienna i rzetelna codzienna praca, akceptowanie negatywnych aspektów życia, gotowość pracy nawet bez natychmiastowego wynagrodzenia, otwarcie na przyjęcie wartości odmiennej kultury, oczyszczanie motywów swoich działań, zdobywanie ludzkich cech, które ułatwiają pełnienie posługi, wybieranie najsłabszych, wysiłek dokształcania (por. K 28, 49).

15. Poza zgłębianiem nauk teologicznych, biblijnych i duszpasterskich, które muszą być odpowiednio i stale doskonałe, byłoby dobrze, aby zakonnicy mieli możliwość specjalizować się w dyscyplinach przeznaczonych do głębszego poznania osoby ludzkiej i tych, które skutkują bardziej efektywnym sprawowaniem posługi (por. K 85)

Jeżeli to możliwe nasi uczestniczą w kursach uznanych przez prawo miejscowe i starają się utrzymać ich ważność (por. K 85, 87).

16. Nasi zakonnicy starają się upowszechniać teologię i duszpasterstwo zdrowia przez nauczanie etyki zawodowej i bioetyki, wpływanie na stowarzyszenia kapelanów szpitalnych, przez współpracę z prasą zajmującą się problemami służby zdrowia i opieki nad chorymi. Używają nowoczesnych środków społecznego przekazu odpowiednich dla apostolatu.

17. Decydując o posłudze, stała pozostaje tradycyjna forma naszego charyzmatu, zachęca się do podejmowania nowych dla służby zdrowia wyzwań (choroby społeczne i umysłowe, uzależnienia...), otwierając się szerzej na warstwy upośledzone społecznie (emigrantów, przewlekle chorych i umierających, pozbawionych dostępu do opieki medycznej...).

18. Otwarty na współpracę ze świeckimi i stowarzyszeniami apostolatu (por. K 57), nasz Zakon, uznający stowarzyszenie „Świecka Rodzina Kamiliańska” za swoje dzieło, zbudowane na tym samym charyzmacie, duchowości i posłudze, propaguje je i jego działania. Przełożony generalny, wysłuchawszy opinii Konsulty, powierza jednemu z Konsultorów zadanie dbania o związki ze Świecką Rodziną Kamiliańską i ożywiania jej jako generalny asystent duchowy.

Każda wspólnota docenia wspomnianą organizację i na miarę swoich możliwości, wspiera jej założenie, rozwój i podejmuje każdą możliwą formę współpracy.

19. Nasze wspólnoty dbają o braterskie relacje i współpracę z innymi zgromadzeniami i instytutami świeckich, które inspirują się kamiliańskim charyzmatem.

20. Nasi zakonnicy doceniają obecność i działania członków innych zgromadzeń zakonnych, którzy praktykują ich posługę w placówkach służby zdrowia i opiekuńczo-leczniczych, współpracując z nimi w działaniach formacyjnych i duszpasterskich.

21.

Propaguje się stałą współpracę między nami a świeckimi – stowarzyszonymi i nie – w działaniach, które realizują wspólne cele, szczególnie, gdy dotyczą służby zdrowia.

22. Nasi zakonnicy współpracują rzetelnie i wspaniałomyślnie ze świeckim personelem, przyjmując postawę otwartą na sprawy międzydyscyplinarne (por. K 52), szanując jego kompetencje zawodowe, doświadczenie i świadectwo osobiste jako źródło inspiracji i nabywania wiedzy (por. AA 27), będąc przykładem także pod względem zawodowym. Za zgodą wspólnoty aktywnie uczestniczą w ich stowarzyszeniach i przedsięwzięciach wtedy, kiedy przystają one do obowiązków stanu zakonnego (por. K 52, 54). Nie zaniedbują zaferowania im formacji duchowej, etycznej i duszpasterskiej (por. K 52).

23. Świadomi, że wspólnota chrześcijańska jest pierwotnym podmiotem duszpasterstwa zdrowia, w miejscach opieki gdzie zapewniamy pomoc duchową tworzy się radę duszpasterską jako organ współpracujący z personelem i wolontariuszami. Podstawowym zadaniem tego organu jest badanie, ocenianie, planowanie i koordynowanie aktywności duszpasterskiej kapelanii wewnątrz i na zewnątrz placówki służby zdrowia, jeśli chodzi o ewangelizację, uświęcenie i miłosierdzie).

24. Nasi zakonnicy, w relacjach z pracownikami służby zdrowia, którzy wyrażają opinie i poglądy światopoglądowo odmienne, starają się być otwarci na dialog i świadectwo osobiste, jako podstawowe środki, aby propagować uszanowanie godności każdej osoby (por. GS 28).

25. Poza zachowaniem tajemnicy służbowej, jest zwyczajem dyskrecja i poufność odnośnie informacji poznanych w czasie wykonywania posługi.

26. Opiekując się chorymi nasi zakonnicy nigdy nie mają na celu ani zapłaty, ani możliwości uzyskania doczesnego wynagrodzenia, zajmują się nimi z miłości Boga i bliźniego, oraz z obowiązku wynikającego ze swojego powołania. Utrzymując się, jednakże, z owoców swej pracy mogą zaakceptować sprawiedliwe wynagrodzenie (K 34).

27. Kiedy przyjmuje się posługę duszpasterską w należących do innych podmiotów placówkach służby zdrowia i [zakładach] opiekuńczo-leczniczych redaguje się z zarządzającymi umowę, która określa wzajemne obowiązki i prawa, oraz o ile to możliwe zabezpiecza dobro chorych i właściwe sprawowanie naszej posługi. Jeżeli to możliwe zabezpiecza: wolność w działalności duszpasterskiej, zależność od przełożonych Zakonu, stosowne zakwaterowanie, odpowiednie wynagrodzenie, rozsądny okres odpoczynku i urlop oraz inne zapisy zależnie od zmiennych okoliczności.

28. Nasze zakłady lecznicze i opiekuńczo-lecznicze wszelkich typów odpowiadają na prawdziwe potrzeby społeczne i w najlepszy możliwy sposób, dzięki urządzeniom technicznym, leczniczym i zakonnym, zabezpieczają zdrowie chorych. Są włączone w programy rządowe ukierunkowane na promocję zdrowia. Upowszechnia się zdrowie także włączając się w programy diecezjalne. W zakresie możliwości przyjmowani są także nieodpłatnie chorzy pozbawieni ubezpieczenia społecznego. Każde „nasze dzieło” zapewnia najlepszą posługę duszpasterską, prowadzoną przez właściwie wykształcone osoby. Nasze zakłady lecznicze i opiekuńczo-lecznicze są szkołą miłosierdzia, oferującą młodym okazję do poznania i całościowego przeżycia duchowości naszego Zakonu (por. K 75). Przełożeni dbają, aby w miarę możliwości zlecać kompetentnym osobom świeckim zadania administracyjne mniej związane z naszą posługą.

29. Dzieła prowincji podlegają służbowo Przełożonemu prowincjalnemu i jego Radzie, zarządzane są w sposób który został uznany przez nich za najlepszy, z zachowaniem zaleceń zapisanych w „Wielkiej karcie naszych dzieł”.
30. Kiedy z powodu nadzwyczajnych okoliczności posługa naszego Zakonu jest ograniczona, nasi zakonnicy uczą się, aby zachować całą duchowość, praktykując uczynki na wzór miłosierdzia Chrystusa.
31. Konsulta generalna, przełożeni prowincjalni i wiceprowincjalni wspierają, powierzając je specjalistom, studia dotyczące naszej posługi, aby uzyskać użyteczne wskazówki duszpasterskie.
32. W miejscach, gdzie zmiany czasu i potrzeby duszpasterskie tego wymagają, nasz Zakon jest skłonny do nowych form obecności i działań w służbie zdrowia.
33. Nasi zakonnicy zabiegają o możliwość odprawiania Eucharystii w pokojach chorych, aby dać im samym i ich rodzinom świadectwo solidarności Kościoła i wiarą rozjaśnić cierpienia życia.
34. Nasze misje, chociaż założone przez różne prowincje, są uważane za zadanie dla całego Zakonu; otrzymują od wszystkich wsparcie modlitewne i – o ile to możliwe – osoby do pomocy i środki finansowe (por. K 56, 75).
Otwieranie i współdziałanie dla podtrzymywania misji należy do zadań Konsulty generalnej, która podejmuje działania wtedy, kiedy uzna to za stosowne, także zabezpieczając [misje] w personel zakonny i środki finansowe. Wszyscy, którzy zostają przeznaczeni na misje koniecznie muszą zostać przygotowani do jak najlepszego wypełniania zadań im tam [na misjach] powierzonych.
35. Nie otwiera się nowych domów tam, gdzie nie ma żadnej możliwości do praktykowania naszej posługi. W parafiach, powołanych za zgodą Konsulty generalnej, zgodnie z art. 10 Konstytucji, w sposób szczególny dba się o duszpasterstwo zdrowia.

Życie duchowe (por. K 61-69)

36. Nasze wspólnotowe praktyki religijne są zgodne z duchem liturgii Kościoła powszechnego. Kto nie może uczestniczyć w codziennych modlitwach wspólnotowych, odmówi je prywatnie (por. K 64).
37. Poza odmówieniem modlitw wspólnotowych, każdy, w ciągu dnia w dogodnym czasie, poświęci się modlitwie osobistej, wybierając sposoby najodpowiedniejsze do osiągnięcia zjednoczenia z Bogiem i wzrostu w życiu duchowym (por. K 64).
38. Modlitwy osobiste i wspólnotowe naszych zakonników znajdują swoją inspirację także w bogactwie zawartym w Konstytucji Zakonu. Pomoże to skuteczniej zapisać ją w głowie i w sercu (por. DG 186) i „wierniej wcielić ją w życie”.

39. Obchodzi się pobożnie święto Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny. W przypadającą w tym dniu rocznicę założenia naszego Zakonu, odnawia się pobożnie śluby wieczyste. Podtrzymując wielowiekową tradycję, Matkę Zbawiciela tytułuje się uroczystie Królową Posługujących Chorym (por. 68, 74).

40. Poza uroczystością św. Kamila należy odpowiednio uczcić następujące wydarzenia:
Uzdrowienie chorych,
Narodzenie i nawrócenie św. Kamila,
Błogosławionych Alojzego Tezzy, Henryka Rebuschiniego, Marii Dominiki Brun Barbantini
Józefiny Vannini,
Wspomnienie męczenników miłosierdzia,
Światowy Dzień Chorego.

41. Zakonnicy uczestniczą każdego miesiąca w dniu skupienia a każdego roku w rekolekcjach duchowych (por. K 66).

42. W Zarządzeniach prowincjalnych, wiceprowincjalnych i Delegatur ustala się zasady szczegółowe dotyczące życia duchowego (por. K 61 - 69).

43. Zakonnicy noszą habit własny Zakonu, a także tradycyjny czarny lub biały strój z czerwonym krzyżem na piersi. Jest dozwolony ubiór zgodnie z oficjalnymi zwyczajami Kościoła lokalnego, nosząc czerwony krzyż jako znak wyróżniający (por. K 69b).

Formacja (K 70-88)

Formacja

44. Przełożony prowincjalny za zgodą swojej Rady jest uprawniony do:

- a) nominowania mistrza nowicjuszy, zatwierdzania go na urzędzie, odwołania go i jeżeli zachodzi konieczność, po wysłuchaniu go, przydzielenia mu asystenta
- b) nominowania ojca duchownego profesów czasowych, zatwierdzania go na urzędzie i odwołania go, przydzielenia mu asystenta, jeżeli zachodzi konieczność po wysłuchaniu jego zdania
- c) przyjęcia chętnych do nowicjatu
- d) zwolnienia nowicjuszy
- e) zezwolenia nowicjuszom na złożenie ślubów czasowych i przedłużania czasu ich trwania poprzez odnawianie ślubów
- d) dopuszczenia do posługi i do święceń (por. K 83).

45. W każdej prowincji wszyscy, którzy podlegają formacji, kształcą się zgodnie z właściwym „regulaminem formacji”, w którym prawa ogólne Kościoła, jak i przepisy Konstytucji i Zarządzeń ogólnych są dostosowane do konkretnych warunków miejscowych i czasowych.

Wspomniany „regulamin formacji”, co jakiś czas aktualizowany ze względu na poglądy Kościoła i Konferencji Episkopatu, jest uchwalony przez Kapitułę prowincjalną i zatwierdzony przez Konsultę generalną (por. K 72).

46. Przy przyjęciu nowicjuszy i w regulaminie nowicjatu stosuje się do przepisy prawa powszechnego i własnego (por. K 83).

47. W Zarządzeniach prowincjalnych ustala się zasady dopuszczenia do nowicjatu, ślubów czasowych i ślubów wieczystych.

48. Nowicjat rozpoczyna się w dniu ustalonym przez Prowincjała odpowiednią ceremonią liturgiczną. Oryginał dokumentu potwierdzającego rozpoczęcie nowicjatu jest podpisany przez nowicjusza i mistrza.

Obowiązkowo wypełnia się i przesyła Konsulcie generalnej komplet dokumentów zgodnie z Księgą formularzy Zakonu.

49. Celem umożliwienia nowicjuszom konkretnej prowincji gruntownego przygotowania, mogą oni odbyć poza domem nowicjatu jeden lub więcej okresów zajęć formacyjnych zgodnie z zasadami ustalonymi w regulaminie formacji.

50. Nowicjusze mogą podejmować studia przydatne do podniesienia ich wykształcenia, w ramach regulaminu formacji konkretnej prowincji.

51. Do mistrza, który musi być zakonnikiem po ślubach wieczystych, należy formacja nowicjuszy; jednak będzie on wspierany przez współpracowników odpowiednich do wspomagania wzrostu nowicjuszy.

52. Mistrz nowicjuszy w ustalonym czasie a szczególnie przed ślubami, po wysłuchaniu współpracowników i zakonników ze wspólnoty, przedstawi Prowincjałowi sprawozdanie na temat każdego nowicjusza.

53. Wyżsi przełożeni mogą usunąć z nowicjatu nienadającego się nowicjusza. Z ważnego powodu, po wysłuchaniu mistrza, może usunąć nowicjusza także przełożony lokalny; jego obowiązkiem jest jak najszybsze zawiadomienie o tym [fakcie] Prowincjała.

54. Kandydaci przed ślubami czasowymi przekażą swojej zaufanej osobie dysponowanie dobrami materialnymi i zadecydują o ich przeznaczeniu i użytkowaniu. Przed ślubami wieczystymi zrezygnują z wszelkich dóbr i ten fakt – jeżeli jest taki wymóg prawny – zostanie potwierdzony zgodnie z prawem świeckim. Wolno im zmienić wydaną dyspozycję jedynie za zgodą wyższego przełożonego (por. K 34).
Wszystko to, co z jakiegokolwiek tytułu zakonnik otrzymuje, należy do Zakonu.

55. Wybór stanu [bycia] ojcem lub bratem zwyczajowo jest deklarowany przy ślubach czasowych, z ważnych powodów może on zostać zmieniony do ślubów wieczystych. Zakonnik po ślubach wieczystych może zawsze poprosić o udzielenie święceń. Będzie konieczny odpowiedni okres przygotowania i do dopuszczenia jest wymagana opinia o zdatości wydana przez Przełożonego, który zasięgnął opinii wspólnoty, oraz zgoda Prowincjała i jego Rady.

56. Jest przywilejem Przełożonych, także lokalnych, przyjmowanie – osobiście lub poprzez delegatów – ślubów swoich zakonników.

57. Śluby czasowe pierwszy raz są składane na rok i co roku odnawiane.

Raz w roku Przełożony razem z odpowiedzialnym za formację zbiorą informacje od zakonników w danym domu i przekażą Prowincjałowi i Sekretariatowi generalnemu pisemnie

sprawozdanie, zatwierdzone przez lokalną radę, na temat zakonników [w czasie] formacji po nowicjacie.

58. Przed ślubami wieczystymi w dogodnym czasie Prowincjał albo jego delegat wysłucha dyskretnie wszystkich zakonników z domów, w których kandydat przebywał i uzupełni już posiadane informacje użyteczne do dopuszczenia [do ślubów].

59. Kiedy zakonnik po ślubach czasowych zostaje wysłany do innej prowincji Zakonu celem dopełnienia swojej formacji, musi zostać spisana umowa między dwoma prowincjami odnośnie uprawnień wynikających z artykułu 41. niniejszych Zarządzeń ogólnych i 95. Konstytucji.

60. Dokumenty dotyczące ślubów czasowych i ślubów wieczystych są pieczołowicie przechowywane w archiwum Kurii generalnej i [kurii] prowincjalnej.

61. Zakonnicy po ślubach czasowych stopniowo wdrażają się w życie prowincji, biorą udział w różnych działaniach, organach duszpasterskich, spotkaniach a także w Kapitułach zgodnie z zasadami ustalonymi w art. 111. Zarządzeń ogólnych.

Nie uważa się podstawowego curriculum za zakończone bez odpowiedniego specjalistycznego przygotowania do wykonywania naszej posługi, zarówno poprzez kursy doskonalące technikę, jak i przez zdobywanie uprawnień, które pozwalają pełnić różnorodne posługi w ramach naszego charyzmatu

Przy wyborze kursów bierze się pod uwagę predyspozycje indywidualne, potrzeby kraju i strategię prowincji, wiceprowincji i delegatury.

Zaleca się stanowczo przygotowanie duszpasterskie przez odpowiednie praktyki pod nadzorem odpowiednich osób.

Przygotowanie do misji poprzez znamienne doświadczenia krótkotrwałe jest częścią programu działań formacyjnych.

62. Nasi zakonnicy uzyskują wyraźną tożsamość i odpowiednie przygotowanie kamiliańskie także korzystając z Camillianum i centrów duszpasterstwa, humanistycznych i formacyjnych. Każda prowincja, wiceprowincja i delegatura popiera uczestnictwo w kursach podstawowych [oferowanych przez] wspomniane centra i/albo zdobywanie tytułów czy stopni uniwersyteckich. Jeżeli to możliwe uznanych i nostryfikowanych przez władze świeckie.

63. W dziedzinach związanych z językiem i kulturą raczej tworzy się wspólne centra formacyjne, chyba że są dostępne wystarczające środki dla tej służby.

Uznając współpracę za podstawowe źródło, prowincje, wiceprowincje i delegatury korzystają z uznanych ośrodków formacyjnych, charakteryzujących się obecnością przygotowanych nauczycieli i ekspertów, w potrzebie dają do dyspozycji także własnych.

Formacja wspólna winna się zacząć co najmniej z rozpoczęciem nowicjatu.

64. Śluby wieczyste zapieczętowują ważny etap formacji i oznaczają początek tej permanentnej do zrealizowania wysiłkiem osobistym z udziałem tak wspólnoty lokalnej, prowincjalnej, jak i [całego] Zakonu.

Zakonnikom przez pierwszych pięć lat posługi poświęca się szczególną uwagę, powołując w każdej prowincji specjalne programy formacyjne.

Inni zakonnicy uczestniczą zgodnie z ustalonym harmonogramem w kursach formacyjnych, nieustannie organizowanych na szczeblu prowincji, regionu, zakonu i Kościoła (por. VC 69-71).

65. W sytuacji przyjęcia do Zakonu zakonnika po ślubach wieczystych z innego zgromadzenia stosuje się obowiązujące przepisy kanoniczne (por. can. 684, 1, 2, 3, 4 i can. 685, 1, 2). Może zostać dopuszczony do ślubów wieczystych jedynie po trzech latach „probacji”. Podczas tego okresu przyswoi gruntowną znajomość naszego charyzmatu i naszą duchowość.

Struktura zakonu

Rozdział I

Osoby i części zakonu

66. Kiedy zakonnik z uzasadnionego powodu prosi o lub zgadza się być ostatecznie przepisany do innej prowincji, Konsulta generalna, wysłuchawszy opinii obu zainteresowanych prowincjałów, wydaje dekret do ogłoszenia w obu prowincjach i zakonnik, jeżeli ma prawo głosu, ma w nowej prowincji czynne i bierne prawo wyborcze (por. K 95).

67. Przełożony generalny z istotnego powodu może przenieść zakonnika z jednej prowincji do drugiej po wysłuchaniu zainteresowanego i obu prowincjałów. W tym wypadku zakonnik pozostaje zapisany w swojej prowincji. W zakresie wykonania czynnego i biernego prawa wyborczego zostanie spisana przez właściwych prowincjałów umowa do przedłożenia i zaakceptowania przez Konsultę generalną (por. K 95).

68. Przełożony generalny, wysłuchawszy zainteresowanych prowincjałów i zakonników, jest uprawniony do wezwania z każdej prowincji Zakonu tylu zakonników ilu uzna za konieczne do realizacji zadań Zakonu jako takiego, działań [prowadzonych przez] domy bezpośrednio mu podlegające i wypełniania naszej posługi.

Wszystkie te obowiązki dobiegają końca po okresie sześciu lat; nowy Przełożony generalny, wysłuchawszy konsultorów, może ponownie przydzielić wspomniane obowiązki tym samym zakonnikom lub wezwać innych.

69. Ten, kto pełnił urząd Przełożonego generalnego Zakonu może uczestniczyć w Kapitułach prowincjalnych w prowincji, w której faktycznie przebywa aż do kolejnej Kapituły generalnej, w której – poza tym – ma prawo wziąć udział.

70. Kto przez okres sześciu lat pełnił urząd konsultora lub prowincjała, ma prawo uczestniczyć aż do kolejnej Kapituły generalnej w kapitułach prowincjalnych, i podobnie konsultor w swojej prowincji a prowincjał w prowincji, którą uprzednio zarządzał, o ile obaj przebywają w prowincjach o których mowa.

71. Delegatura jest strukturą złożoną z dwóch lub więcej wspólnot, założonych poza terytorium macierzystej prowincji.

Przełożony delegatury jest mianowany przez przełożonego prowincjalnego, za zgodą jego Rady. Wykonuje swój urząd ze zwyczajowymi uprawnieniami, przyznanymi mu przez Przełożonego prowincjalnego.

Kiedy delegatura liczy więcej niż 12 profesów wieczystych, przełożony delegatury zostanie nominowany po uprzednim zasięgnięciu opinii współbraci, otrzyma przynajmniej dwóch Radnych i będzie z mocy prawa uczestniczył w Kapitułach generalnej i w zgromadzeniu Konsulty generalnej z prowincjałami/ wiceprowincjałami/ delegatami.

Kiedy delegatura osiąga liczbę 20 profesów wieczystych, powołuje się czterech radnych, którzy są każdorazowo nominowani przez przełożonego prowincjalnego za zgodą jego rady po uprzednim zasięgnięciu opinii współbraci z delegatury.

Do przemianowania na wiceprowincję wymaga się współwystępowania następujących elementów:

- a) co najmniej 20 profesów wieczystych
- b) przywództwo [będące] w stanie podjąć podstawowe obowiązki
- c) odpowiednie zaplecze do podjęcia formacji, posługi i środki finansowe.

72. Dla wiceprowincji, zależnej od prowincji macierzystej, jest przewidziany przełożony co najmniej od sześciu lat po ślubach wieczystych, nominowany przez Konsultę generalną w ten sam sposób co prowincjałowie i wspierany przez radę złożoną z czterech radnych.

Wiceprowincjał jako wyższy przełożony jest wyposażony w uprawnienia zwykłe, równoważne prowincjałom i cieszy się tym samym zakresem praw i obowiązków, z wyjątkiem przypadków przewidzianych w Zarządzeniach ogólnych i prowincjalnych.

Dla otwarcia i zamknięcia domów i dzieł, tak wewnątrz, jak i na zewnątrz własnego terytorium, podobnie jak podpisywania umów z innymi prowincjami lub osobami prawnymi jest wymagana uprzednia zgoda przełożonego prowincjalnego i jego rady.

Zarządzanie dobrami wiceprowincji jest powierzone ekonomowi nominowanemu przez wiceprowincjała za zgodą jego rady i zatwierdzonego przez Konsultę generalną.

Przed nadchodzącą Kapitułą generalną ma miejsce kapituła wiceprowincji zgodnie z praktyką ustaloną dla prowincji (por. Zarządzenia ogólne 116 i kolejne). Uczestniczą w niej z mocy prawa przełożony wiceprowincji i jego radni, przełożeni wspólnot (i ekonom wiceprowincji zgodnie z tym, co przewidziane przez Zarządzenia ogólne)

73. Konsulta generalna w zakresie przeszerogowania zasobów ludzkich i materialnych i restrukturyzacji jednostek terytorialnych (prowincji, wiceprowincji, delegatur) Zakonu (złączenie, włączenie, wygaszenie) ocenia, co następuje:

- a) zmniejszenie liczby zakonników poniżej 20
- b) przedłużająca się negatywna w zakresie efektów i nieodwracalna sytuacja w duszpasterstwie powołaniowym
- c) wraz ze stale postępującym spadkiem liczbowym i wzrostem średniej wieku zakonników.

Elementy brane pod uwagę są następujące:

1. proces musi objąć każdego członka jednostki terytorialnej i uszanować czas osób i sytuację
2. w szczególności zauważa się brak zakonników będących w stanie podjąć większą odpowiedzialność za istnienie i funkcjonowanie jednostki terytorialnej i zagwarantować wsparcie formacyjne
3. restrukturyzacja jednej lub więcej jednostek terytorialnych będzie poprzedzona wysłuchaniem – z inicjatywy Konsulty generalnej – wszystkich zaangażowanych zakonników i pozostawieniem wystarczającego przedziału czasowego na przedyskutowanie spraw najważniejszych i rozwiązanie ich z wyprzedzeniem w statucie, zredagowanym i zatwierdzonym przez Konsultę generalną po zasięgnięciu opinii zainteresowanych stron.

Rozdział II
Przełożeni

74. Przełożeni nie rozpoczną wykonywania żadnych czynności urzędowych dopóki nie wypełnią tego, co zgodnie z rytuałem Zakonu jest wymagane przed przyjęciem urzędu.

75. Jeżeli dobro Zakonu albo prowincji tego wymaga, Przełożony generalny, za zgodą swoich Konsultorów, może zdymisjonować przełożonych w czasie trwania ich urzędowania; jeżeli dotyczy to przełożonego lokalnego, działa po wysłuchaniu opinii przełożonego prowincjalnego i jego rady.

76. Przełożeni nominowani w czasie trwania pierwszego trzyletniego okresu pozostają na urzędzie aż do końca wspomnianego okresu; okres ten jednak nie jest wliczony jako czteroletni do ewentualnych kolejnych nominacji.

77. Przełożeni prowincjalni i lokalni, nawet jeśli z dekretu potwierdzającego wynika nominacja na trzy lata do końca trwającego trzyletniego okresu, pozostają na urzędzie i [pełnią] funkcję przełożonego aż do objęcia jej przez ich następców.

78. Przełożeni muszą starannie przekazywać swoim zakonnikom zarządzenia i dekrety Stolicy Apostolskiej i wyższych przełożonych, dbając, aby były przestrzegane.

79. Przełożony generalny konsultuje się z przełożonymi prowincjalnymi, wiceprowincjalnymi i delegatami odnośnie najważniejszych spraw dotyczących całego Zakonu. W miarę możliwości każdego roku, i kiedy wymaga tego sytuacja, zwołuje prowincjałów, wiceprowincjałów i delegatów, których delegatury mają co najmniej 12 profesów wieczystych, do omówienia z Konsultą generalną różnych problemów. Prowincjał podobnie zwołuje systematycznie przełożonych lokalnych i, według swego uznania także innych zakonników z potrzebnym wykształceniem i doświadczeniem, aby omówić życie duchowe i inne argumenty związane z istnieniem i działalnością prowincji. Wszyscy przełożeni, szanując słuszne i usprawiedliwione różnice, dbają, aby to, co jest szczególne nie tylko nie szkodziło jedności, ale przeciwnie ją budowało. Upowszechniają poczucie braterstwa między różnymi częściami Zakonu, wymianę doświadczeń duszpasterskich i działania istotne dla naszej posługi, oraz pomoc materialną.

80. Dokumenty i rejestry zalecone w Zarządzeniach prowincjalnych są dokładnie wypełniane. Prowincjał i przełożeni lokalni dbają, aby wszystkie akta i dokumenty dotyczące prowincji i domu były właściwie uporządkowane i starannie przechowywane w archiwum; kronika domów i prowincji jest prowadzona w odrębnej księdze, aby przekazać ją pamięci potomnych.

81. Po upływie [kadencji] urzędu przełożeni przekazują rzetelnie następcom rejestry, spisy inwentarza, kasę, archiwum z dokumentami dotyczącymi zarządu i administrowania prowincją i domem.

Konsultorzy generalni (K 99-101)

82. Spośród zakonników całego Zakonu wybiera się przynajmniej czterech Konsultorów posiadających kompetencje do [objęcia] urzędów własnych Konsulty generalnej. Wszystkim i każdemu [z osobna] powierzona jest odpowiedzialność za dobro Zakonu, które to kwestie muszą być omawiane na spotkaniach Konsulty. W tym celu Konsultorzy mieszkają, o ile to możliwe, w tym samym domu co Przełożony generalny i podlegają jedynie jemu w zakresie

porządku domu. Na czas [pełnienia] urzędu tracą czynne i bierne prawo wyborcze w swoich prowincjach.

83. Konsultorzy, dla ożywienia Zakonu, w szczególności w ramach własnych kompetencji, działają w sposób, który uważają za najodpowiedniejszy i współpracują z prowincjami. W tym celu mogą korzystać z sekretariatów tak na poziomie centralnym, jak i regionalnym.

84. Urząd prokuratora generalnego negocjuje ze Stolicą Apostolską sprawy Zakonu, zatwierdzone przez Przełożonego generalnego lub Konsultę albo należące do jego kompetencji. Prokurator generalny przepisuje lub poleca przepisać do rejestru zwanego „Księgą Prokury” wszystkie dokumenty i akty otrzymane od Stolicy Apostolskiej.

85. Jest zadaniem sekretarza generalnego, który jest nominowany przez Konsultę jedynie spośród konsultorów, wpisać starannie w księgę „Akta Konsulty Generalnej” protokoły z zebrań Konsulty generalnej; zarejestrować imiona wszystkich zakonników z datą urodzenia, nowicjatu, ślubów, święceń, śmierci lub odejścia z Zakonu i inne rzeczy warte odnotowania, przekazywać obowiązkowo podpisane zarządzenia ogólne Konsulty, tak samo dekrety, korespondencję, dekrety potwierdzające, publikować nominacje i podobne sprawy; przechowywać, ponadto, starannie i w sposób uporządkowany wszystkie dokumenty i akty związane z zarządzeniem i historią Zakonu (por. K 100).

86. Konsulta generalna nominuje na ekonoma generalnego - jeżeli to możliwe – zakonnika nie będącego konsultorem.

Ekonom generalny wykonuje swój urząd zgodnie z dyrektywami tejże Konsulty (por. K 130). Jego zadaniem jest zarządzanie dobrami Zakonu jako całości i [dobrami] domów podlegających bezpośrednio Przełożonemu generalnemu; dobrami przeznaczonymi na utrzymanie wspomnianych domów i na potrzeby Zakonu.

Konsulta generalna powierza mu szczególny nadzór nad właściwym zarządzaniem dobrami poszczególnych prowincji i domów (por. K 100).

87. Praktyka urzędowa w relacjach korespondencyjnych pomiędzy przełożonymi prowincjalnymi a Konsultą zostanie uregulowana konkretnymi ustaleniami pomiędzy Konsultą a samymi Prowincjami. Powyższy zapis jednak w żaden sposób nie ogranicza prawa każdego zakonnika do bezpośredniego zwrócenia się do Przełożonego generalnego lub któregośkolwiek z konsultorów.

88. W sytuacji wakatu na urzędzie konsultora Konsulta generalna powołuje na nią innego [konsultora], wysłuchawszy opinii prowincjałów całego Zakonu.

Narady Konsulty generalnej

89. Sprawy, w których jest wymagana zgoda Konsulty, muszą być zawsze rozważane i omawiane wspólnie, a decyzja ostateczna zapada w tajnym głosowaniu, jeżeli jeden z członków [Konsulty] o to poprosi; Przełożony generalny działając bez lub przeciwko takiej decyzji, działa nieważnie.

90. Na naradach Konsulty, oprócz Przełożonego generalnego, albo w razie jego nieobecności Wikariusza generalnego, który przewodniczy, musi być obecnych przynajmniej dwóch innych konsultorów.

91. Sprawy, w których jest wymagana jedynie opinia Konsulty generalnej, także muszą być omawiane wspólnie, w tej sytuacji jednak Przełożony generalny po wysłuchaniu indywidualnych opinii konsultorów może dowolnie zdecydować w ustalonych sprawach. Jakkolwiek nie jest związany, nawet jednomyślną, opinią konsultorów, powinien poważnie wziąć po uwagę wskazówki sformułowane jednomyślnie i nie odrzucać ich bez motywu, który wydaje się mu niezbitie uzasadniony.

92. Decyzje podjęte w obecności Przełożonego generalnego nie mogą być zmieniane podczas jego nieobecności; podobnie jak nie przeprowadza się bez jego zgody żadnej nominacji lub wyborów ani nie podejmuje się decyzji w ważniejszych sprawach.

To, co zostało nakazane przez Przełożonego generalnego zachowuje swoją ważność aż do czasu, kiedy zdecyduje inaczej on lub kolejny Przełożony generalny.

Inne urzędy Kurii generalnej

93. Kuria generalna składa się z osób i struktur, które wspomagają Konsultę generalną w zarządzaniu Zakonem. Ponieważ wykonują swoją pracę w imieniu Konsulty generalnej, są przez nią zatrudniane i urzędują lojalnie i dyskretnie, w sposób ustalony przez prawo i Konsultę generalną.

94. W Domu generalnym znajduje się Centralny Urząd Ekonomiczny, złożony z ekspertów, także świeckich, do [następujących] celów:

- a) wsparcie ekonomy generalnego w spełnianiu przynależnych mu obowiązków (por. DG 75)
- b) ocena projektów zaproponowanych przez samą Konsultę z wydaniem opinii technicznych, ekonomicznych i administracyjnych
- c) sprawdzanie rocznych bilansów prowincji i domu generalnego
- d) działania formacyjne i doradcze dla zainteresowanych prowincji, wiceprowincji i delegatur.

95. Konsulta generalna mianuje posulatora do spraw beatyfikacji i kanonizacji współbraci zmarłych w opinii świętości.

Przełożeni powincjalni (K 103, K 105)

96. Wszyscy uprawnieni do głosowania mają prawo wysłać karty do głosowania na Przełożonego powincjalnego. Zakonnikom mieszkającym w domach podległych bezpośrednio Przełożonemu generalnemu przysługuje to prawo we własnych prowincjach. Zarządzenia powincjalne określają reguły konsultacji w swoich prowincjach i wiceprowincjach. Rezultaty konsultacji przedstawiane są Przełożonemu generalnemu i Konsulcie w formie spisane go protokołu, podpisanego przez Przełożonego i Sekretarza powincjalnego (albo przez Przewodniczącego i Sekretarza Kapituły powincjalnej lub wiceprowincjalnej).

Sposób wskazania przełożonego powincjalnego i wiceprowincjalnego odbywa się w następujący sposób:

List okólny Przełożonego generalnego rozpoczynający proces wybierania Przełożonego powincjalnego określa termin oddania karty do głosowania.

Sekretarz generalny przygotowuje specjalne karty do głosowania i wysyła je do sekretariatów prowincjalnych, które zajmują się dostarczeniem ich współbraciom.

Zakonnicy mogą wskazać co najwyżej dwóch kandydatów na Przełożonego prowincjalnego i na drugim etapie dwóch/czterech na radnych.

Karty do głosowania w zamkniętej kopercie zostają wysłane do sekretariatu prowincjalnego, który zajmuje się przesłaniem ich w jednej pojedynczej [kopercie] do Kurii generalnej w sposób uznany za najbardziej dogodny.

Przeliczenia kart dokonuje w dogodnym czasie Przełożony generalny wraz z Konsultą.

97. Przełożonym prowincjalnym zostaje mianowany ten, kto otrzymał największą ilość głosów zgodnie z artykułem 91, chyba że z poważnych powodów zapadnie inna decyzja. W sytuacji odrzucenia zwycięzcy głosowania, mianuje się tego, kto po nim uzyskał najwyższą ilość głosów

98. Przełożony prowincjalny może przenosić zakonników z jednego do drugiego domu w prowincji. Zakonnicy przydzieleni do jakiegoś domu przez Przełożonego generalnego nie mogą zostać przeniesieni bez jego zgody.

99. Przełożony prowincjalny powinien informować Przełożonego generalnego i Konsultę przynajmniej o najważniejszych problemach prowincji; ponadto przesyła Konsulcie sprawozdanie roczne na zaleconych formularzach.

100. Kiedy umiera zakonnik danej prowincji, Prowincjał zawiadamia o tym listownie Konsultę generalną i wspólnoty danej prowincji, ujawniając datę i okoliczności śmierci, żeby odbyły się natychmiast zwyczajowe suffragie.

101. Kiedy Prowincjał jest nieobecny lub nie ma możliwości sprawowania urzędu, te działania podejmuje pierwszy radny prowincji, a jeżeli i on z jakiegokolwiek powodu nie ma możliwości sprawowania urzędu, zastępuje go drugi Radny.

102. W sytuacji wakatu na urzędzie Przełożonego prowincjalnego pierwszy radny podejmuje obowiązki [prowincjała] do momentu aż Konsulta generalna nominuje nowego Prowincjała.

Radni prowincjalni (K 108, 109)

103. Po nominacji Przełożonego prowincjalnego wszyscy uprawnieni do głosowania zgodnie z procedurą przyjętą w Zarządzeniach prowincjalnych wyrażają swoje poglądy odnośnie wyłonienia Radnych prowincjalnych. Przełożony generalny zatem, wysłuchawszy opinii Prowincjała i za zgodą Konsulorów, nominuje Wikariusza i innych Radnych prowincjalnych i w tych prowincjach, w których radnych jest tylko dwóch, także jednego zastępcę, wybranego spośród tych, którzy otrzymali największą liczbę głosów.

104. Wniesione przez Prowincjała sprawy, wymagające zgody Rady, są badane i decyzje są podejmowane wspólnie.

105. Zaleca się, aby także sprawy wymagające jedynie opinii Rady były – o ile to możliwe – omawiane wspólnie. W wszystkich takich sprawach Prowincjał jest zobowiązany zapytać o opinię Rady bezpośrednio lub listownie każdego z osobna, nawet jeżeli następnie może zdecydować jak uważa za stosowne.

106. Każda podjęta decyzja, zarówno z opinią, jak i specjalną zgodą Rady, zostaje starannie zapisana w dokumentach, chyba że w szczególnych sprawach Rada prowincjalna z ostrożności nie zadecyduje inaczej.

107. Kiedy, w trakcie trzyletniej kadencji, zwolni się urząd Przełożonego Prowincjalnego, Radni pełnią swoje funkcje do nominacji nowego Prowincjała.

Wizyta duszpasterska (K 106)

108. Na cały czas wizyty duszpasterskiej pozostaje zawieszona jurysdykcja przełożonych domów, w których odbywa się wizyta.

109. Przełożony generalny jest uprawniony do podjęcia decyzji w sprawach, w których jest przewidziana opinia Konsulty generalnej. Wyłączone są sprawy, w których zgoda Konsultorów generalnych jest wymagana prawem powszechnym i własnym.

110. Wizytujący wysłucha wszystkich zakonników pojedynczo. W czasie tej osobistej rozmowy próbuje ustalić, czy wspólnota prowadzi życie wspólnotowe, ducha miłości braterskiej, przywiązanie do naszego Zakonu, celem upowszechniania życia zakonnego i apostołskiego.

111. Wizytujący zadba o zapisanie zaleceń, które – po dojrzałym namyśle, uzna za właściwe. O wszystkim dokładnie powiadomi Konsultę generalną i prześle jej odpowiednie dokumenty. Przede wszystkim zadba, aby nie przekroczyć granic swoich uprawnień zwykłych i nadanych.

Przełożeni lokalni (K 107)

112. Po ogłoszeniu nominacji prowincjałów, Przełożony prowincjalny, skonsultowawszy się zgodnie z zapisami Zarządzeń ogólnych i za zgodą swojej Rady mianuje Przełożonych lokalnych i przekazuje spis nominacji Konsulcie.

Przełożeni lokalni, aby uzyskać nominację muszą być już przynajmniej od trzech lat profesami wieczystymi. Pozostają na urzędzie przez trzyletnią kadencję, na koniec której mogą ponownie uzyskać nominację tylko jeden raz.

Jeżeli z ważnych powodów byłaby konieczna nominacja Przełożonego lokalnego na trzecią kolejną kadencję, wymaga się, aby poufnie zapytać zakonników danego domu, czy większość wyraża zgodę. Jakkolwiek decyzja jest zastrzeżona dla Przełożonego generalnego za zgodą Konsultorów.

113. Przełożony mieszka we własnym domu i nie przyjmuje zobowiązań, które zatrzymywałyby go zbyt długo poza domem.

Kiedy Przełożony jest nieobecny lub nie ma możliwości sprawowania urzędu, zastępuje go pierwszy Radny lub inny zakonnik upoważniony przez Przełożonego; tenże jednak nie wykracza poza zalecenia i zarządzenia Przełożonego.

Radni lokalni (K 108)

114. Przełożony prowincjalny po nominowaniu przełożonych lokalnych i po wysłuchaniu ich opinii mianuje na trzyletnią kadencję radnych lokalnych, których musi być co najmniej dwóch. Zawsze po wysłuchaniu opinii Przełożonego Prowincjał ustala który z mianowanych zakonników jest pierwszym Radnym.

115. Kiedy zwolni się urząd przełożonego lokalnego, Radni pełnią swoje funkcje do nominacji nowego Przełożonego. Mandat radnego wygasa, kiedy zakonnik zostaje przeniesiony do innego domu, albo kiedy z ważnej przyczyny zostaje usunięty ze swojego urzędu przez Przełożonego prowincjalnego za zgodą jego Rady.

Rozdział III Kapituły

Kapituła generalna i jej zwołanie (K 113-119)

116. Zwyczajna Kapituła generalna odbywa się co sześć lat w miejscu ustalonym przez Konsultę generalną i rozpoczyna się 2 maja, chyba że ze szczególnych okoliczności wyniknie inna data. Ogłoszenie Kapituły musi nastąpić przynajmniej sześć miesięcy przed jej zwołaniem.

117. Po ogłoszeniu Kapituły generalnej nie dokonuje się żadnych nominacji przełożonych; w sytuacji pilnej konieczności zostają wskazani przełożeni ad tempus, to jest do nominacji przełożonych, która ma miejsce po Kapitule generalnej.

Przełożeni ad tempus uczestniczą jedynie w kapitule lokalnej nowej wspólnoty i mają prawo brać udział w kapitule prowincjalnej.

Jeżeli zakonnik po ogłoszeniu Kapituły generalnej lub prowincjalnej zostaje przeniesiony do innego domu, uczestniczy w kapitule domowej miejsca przeznaczenia jeżeli jeszcze się nie odbyła, chyba że uczestniczył już w kapitule domowej miejsca pochodzenia.

118. Za każdym razem, kiedy okaże się to konieczne lub użyteczne, mogą zostać przywołani na Kapitułę generalną przez Konsultę albo na Kapitułę prowincjalną przez Radę prowincjalną eksperci nie będący członkami kapituły, jednak nie mają oni prawa głosu.

119. W Zarządzeniach prowincjalnych ustala się, czy i w jakim zakresie zakonnicy po ślubach czasowych mogą brać udział – bez prawa głosu – w kapitułach prowincjalnych. Analogicznie można ustalić zasady uczestnictwa zakonników po ślubach czasowych w kapitułach lokalnych.

120. W każdej prowincji kapituła prowincjalna jest poprzedzona kapitułami lokalnymi zgodnie z zasadami Zarządzeń prowincjalnych. Nikt uprawniony do głosowania nie może być pozbawiony prawa uczestnictwa w kapitule lokalnej.

Nie tylko prowincje i wspólnoty, ale także każdy zakonnik może według uznania wysłać na Kapitułę generalną swoje życzenia i sugestie w czasie i na zasadach zakreślonych przez Konsultę.

Kapituły lokalne jako przygotowanie Kapituły prowincjalnej (K 118)

121. Kapituła lokalna musi zostać ogłoszona przez przełożonego domu, w którym się odbywa Kapituła. Przełożony prowincjalny może oddać głos i przewodniczyć tylko jednej kapitule lokalnej, dowolnie przez niego wybranej w prowincji; w takiej sytuacji Przełożony lokalny zwołuje Kapitułę z polecenia Prowincjała.

Kapituły prowincjalne jako przygotowanie Kapituły generalnej (K 117)

122. Kapituła prowincjalna zostaje ogłoszona w czasie dogodnym tak, aby zakończyła się trzy miesiące przed Kapitułą generalną. Prowincjał razem z aktem zwołania przekazuje do poszczególnych domów do oficjalnego wywieszenia spis uprawnionych do uczestnictwa w Kapitulce.

123. Jeżeli prowincjał z uzasadnionego powodu nie może uczestniczyć w Kapitulce generalnej, zastąpi go Wikariusz prowincjalny. Jeżeli jednak został on wcześniej wybrany na delegata przez Kapitułę prowincjalną, uczestnictwo w Kapitulce generalnej przypadnie wybranemu zastępcy.

124. Zarządzenia prowincjalne ustalają zasady, na jakich delegacje uczestniczą w Kapitulce prowincjalnej.

125. Za każdym razem, kiedy na Kapitulce generalnej zostaje wybrany Przełożony generalny, zgodnie ze starym zwyczajem zwalniają się wszystkie urzędy w Zakonie i należy przystąpić do nominacji nowych przełożonych.

Przypadki, które mogą się wydarzyć pomiędzy zwołaniem a zakończeniem Kapituły generalnej

126. Jeżeli w czasie bezpośrednio poprzedzającym Kapitułę lokalną zwolni się urząd przełożonego i nie zostanie nominowany przełożony ad tempus, pierwszy radny zostanie tymczasowym przewodniczącym kapituły. Po wyborze sekretarza należy przystąpić do wyboru ostatecznego przewodniczącego kapituły, który będzie miał prawo wzięcia udziału w Kapitulce prowincjalnej.

127. Przełożony lokalny, który z ważnych powodów nie może uczestniczyć w Kapitulce prowincjalnej może upoważnić [w swoje miejsce] innego uprawnionego do głosowania ze swojej wspólnoty.

128. Jeżeli Prowincjał z powodu choroby lub innego nie może wziąć udziału w już rozpoczynającej się Kapitulce, pierwszy radny przewodniczy Kapitulce.

129. Jeżeli w czasie zbliżającej się Kapituły ktoś uprawniony do głosowania zrezygnuje albo [jego udział] jest ewidentnie niemożliwy, Kapituła jednak się odbywa, aby inni nie ponieśli szkody.

130. Jeżeli sekretarz albo któryś z definitorów nie ma możliwości pełnienia swego urzędu w czasie Kapituły, postępuje się zgodnie z decyzją podjętą przez Kapitułę.

Dobra doczesne

Rozdział I Własność dóbr

131. Zakon posiadający swoją osobowość prawną według prawa kanonicznego (bullę Illius qui pro gregis z 21 września 1591 roku) (kanon 634 §1), wymaga od każdego i od wszystkich podmiotów, które go tworzą, zaangażowania i współodpowiedzialności przy podziale środków ekonomicznych wypełniając misję św. Kamila i stosując się do postanowień własnego prawa.

Zbiór dóbr nieruchomości i ruchomych, praw i stosunków prawnych zobowiązaniowych i kompetencyjnych osoby prawnej, pojętych jako całość stanowi majątek Domu generalnego. Dobra legalnie przyznane (por. kan. 1291) osobie prawnej jako dotacja stała lub celowa albo dobra przynoszące dochody są przeznaczone do zabezpieczenia realizacji zadań instytucjonalnych i zapewnienia niezależności ekonomicznej.

Ponadto należą do Domu generalnego dobra opisane w kanonie 668§3- wypracowane przez zakonników od niego zależnych, pochodzące z dzieł bezpośrednio podległych Przełożonemu generalnemu i składki - określone przez prawo własne Zakonu – wpłacane przez prowincje (lub podmioty analogiczne) Domowi generalnemu.

132. Zbiór dóbr nieruchomości i ruchomych, praw i stosunków prawnych zobowiązaniowych i kompetencyjnych osoby prawnej, pojętych jako całość stanowi majątek prowincji lub jednostki analogicznej. Dobra legalnie przyznane (por. kan. 1291) osobie prawnej jako dotacja stała albo celowa albo dobra przynoszące dochody są przeznaczone do zabezpieczenia realizacji zadań instytucjonalnych i zapewnienia niezależności ekonomicznej.

133. Majątek poszczególnych domów składa się z dóbr nieruchomości i ruchomych, które zostają przydzielone domowi w kanonicznym akcie założenia, i z tych, które z jakiegokolwiek tytułu należą do samego domu lub do członków jego wspólnoty (por. K 123).

134. W obrocie prawnym wszędzie stosuje się te formy prawne posiadania i zarządzania, które, zgodnie z obowiązującym prawem, gwarantują jak najlepszy nadzór, ochronę i używanie dóbr nam powierzonych przez Bożą Opatrzność.

135. Dla zabezpieczenia potrzeb ekonomicznych domu generalnego i [dzieł] od niej zależnych Konsulta - po wysłuchaniu opinii Centralnego Urzędu ds. Ekonomii – ustala na początku każdego roku wkład poszczególnych prowincji. Analogicznie prowincjał za zgodą swojej rady określa wkład roczny, który każdy dom musi wpłacić do kasy prowincjalnej.

136. Dobra ruchome domów niekonieczne do utrzymania zakonników i funkcjonowania budynków czy innych rzeczy muszą być używane dla dobra całej prowincji zgodnie ze słuszną decyzją prowincjała i jego rady po wysłuchaniu opinii kapituły lokalnej.

137. Prowincjałowie za zgodą swoich rad mogą ustalić między sobą w sytuacjach ważnych i pilnych pomoc ekonomiczną przekazaną z jednej prowincji do drugiej. Ponadto, w pilnej potrzebie Konsulta generalna po wysłuchaniu prowincjałów może rozporządzać dobrami prowincji, zachowując umiar i nie narażając bezpieczeństwa ekonomicznego prowincji wspomagającej.

138. Prowincjałowie za zgodą swoich rad mogą ustalić, że także dobra nieruchomości jednego albo większej ilości domów mogą zostać obciążone hipotecznie lub sprzedane, jeżeli jest to konieczne lub użyteczne dla prowincji; potrzebna jest jednak zgoda Kapituły lokalnej lub domowej, albo zainteresowanych domów; albo w sytuacji braku zgody [potrzebny jest] dekret Konsulty generalnej; w każdej sytuacji stosuje się prawo powszechne i własne.

Rozdział II

Ogólny zarząd dobrami (K 127-128)

139. Obowiązki ekonoma lokalnego, jakkolwiek korzystniej je wyodrębnić z urzędu przełożonego, nie jest tak, że nie można ich pogodzić jeżeli istnieje taka konieczność.

140. Zadaniem ekonomów jest zabezpieczyć codzienne potrzeby wspólnoty i dbać o wszystkie dobra.

141. Ekonomowie nie mogą bez prawnej zgody Przełożonego podpisywać umów zobowiązujących, inicjować procedur prawnych, wnosić spraw do sądu i finalizować ważniejszych transakcji, określonych przez prawo powszechne i własne.

142. Wszyscy przełożeni na każdym poziomie [struktury Zakonu] mogą posiadać przy sobie odpowiednią na bieżące potrzeby kwotę, pod warunkiem, że wydatki zostaną skrupulatnie odnotowane w księdze administracyjnej.

143. Dokumenty kredytowe i cenne przedmioty powinny być złożone w kasie wspólnotowej a pieniądze oprócz niezbędnych na bieżące wydatki zdeponowane w banku. Książeczki oszczędnościowe, o ile prawo cywilne tego nie zabrania, są wystawione na Zakon a prawo podpisania mają przynajmniej dwaj zakonnicy, to jest przełożony i zwykle ekonom, w taki sposób, że każdy przelew pieniędzy może wykonać jeden lub drugi.

144. Ofiary za msze, przelewy i gotówka zostają skrupulatnie zarejestrowane zgodnie z metodą ustaloną przez kompetentne władze, aby zobowiązania były zawsze widoczne.

145. Księgowość powinna być prowadzona przez ekonoma skrupulatnie w taki sposób, aby sytuacja ekonomiczna była jasna w wypadku kontroli.

146. Przełożeni prowincjalni w zakresie nadzwyczajnych wydatków, których mogą dokonywać z i bez zgody Rady, stosują się do zasad, które ustala Konsulta generalna; zastrzega się, że przez wydatki zwykłe rozumie się to, co jest konieczne do prowadzenia normalnego i godnego życia zakonnego lub naprawę albo ewentualną wymianę rzeczy. Do sprzedawania dóbr, zaciągania długów i zobowiązań z jakiegokolwiek powodu stosuje się prawo powszechne i własne.

147. Przełożony generalny może wypłacić z kasy generalnej to, co jest konieczne na wydatki przeznaczone dla dobra Zakonu i na wypełnianie własnego urzędu, rozliczając wydatki w księgach administracyjnych. Do sprzedawania dóbr, zaciągania długów i zobowiązań z jakiegokolwiek powodu jest konieczna zgoda Konsulty generalnej.

148. Ekonom może zostać odwołany ze swojego urzędu jedynie z poważnego powodu: ekonom lokalny przez przełożonego prowincjalnego za zgodą jego rady; ekonom prowincjalny i generalny przez przełożonego generalnego za zgodą konsulty generalnej.

Rozdział III

Zarząd dobrami poszczególnych domów

149. Po nominowaniu lub potwierdzeniu [na urzędzie] przełożonego domu przełożony prowincjalny, wysłuchawszy opinii lokalnej rady, za zgodą swojej rady nominuje jednego zakonnika ekonomem lokalnym do zajmowania się administracją domu.

150. W każdej prowincji przełożony prowincjalny za zgodą swojej rady ustali, w jaki sposób ma być sprawdzany i zatwierdzany stan finansów i zarząd poszczególnych domów oraz rejestry księgowe powierzone ekonomowi (por. DG 177).

151. Na początku nowego roku wszystkie domy przedstawiają przełożonemu prowincjalnemu starannie sporządzony bilans oczekiwanych wpływów i wydatków zwykłych i nadzwyczajnych przewidywanych w roku bieżącym, aby prowincjał i jego rada wraz z ekonomem prowincjalnym mogła dla dobra prowincji lepiej pogodzić potrzeby domów i ich możliwości. Bilans ten, sporządzony przez kapitułę lokalną, sprawdzony i zaaprobowany przez radę prowincjalną staje się dla domu zarządzeniem, którego należy przestrzegać i którego nie wolno zmieniać bez zgody prowincjała (por. DG 153).

152. Każdego roku należy przedstawić prowincjałowi sprawozdanie z roku poprzedniego, podpisane przez przełożonego, radnych, ekonoma i rewidentów przewidzianych zapisami art.175; prowincjał wraz z ekonomem prowincjalnym przeanalizują je uważnie i jeżeli zachodzi potrzeba odnotują konieczne uwagi. Kopie tego sprawozdania będą przechowywane w archiwum domowym i prowincjalnym (por. DG 150).

Rozdział IV Zarząd dóbr prowincji

153. Ekonom prowincjalny, nominowany przez przełożonego prowincjalnego za zgodą jego rady i zatwierdzony przez Konsultę generalną, podlega w zakresie swojego urzędu bezpośrednio prowincjałowi.

154. Kasa prowincjalna ponosi główne wydatki prowincji: na utrzymanie domów formacyjnych, na składki wpłacane do kasy generalnej, na rozprzestrzenianie się Zakonu i jego dzieła.

155. W każdej prowincji przełożony prowincjalny i jego rada ustalają, w jaki sposób ekonom prowincjalny ma złożyć sprawozdanie z zarządu i przez jakie osoby muszą być sprawdzone rejestry księgowe (por. DG 182).

156. Przełożony prowincjalny wraz z radą i ekonomem prowincjalnym analizuje sprawozdania przesłane mu przez przełożonych lokalnych; każdego roku przygotowuje ogólny bilans ekonomiczny całej prowincji, szczegółowy i wyczerpujący, sporządzony na podstawie sprawozdania poszczególnych domów, sprawdzony zgodnie z zasadami z poprzedniego artykułu, podpisany przez niego, przez radnych prowincjalnych, przez ekonoma prowincjalnego i zapieczętowany legalną pieczęcią; bilans ten musi zostać przesłany Konsulcie generalnej.

157. Jest obowiązkiem przełożonego prowincjalnego i jego rady przewidzieć administratora do zarządzania poszczególnymi aktywnościami należącymi bezpośrednio do prowincji, takimi jak: stowarzyszenia, wydawnictwo, publikacje. Do samego przełożonego prowincjalnego i jego rady należy określenie sumy pieniędzy poza którą administrator musi prosić o pozwolenie przełożonego prowincjalnego i jego radę. Administrator odpowiada za wszystko zgodnie z zapisem art. 180.

Konstytucja i Zarządzenia (K 133-134)

158. Tłumaczenie Konstytucji i Zarządzeń ogólnych z włoskiego oryginału na różne języki musi zostać zatwierdzone przez Konsultę generalną.

159. Żaden z przełożonych, na każdym poziomie [struktury Zakonu], nie ma uprawnień do udzielenia dyspensy ogólnej od Konstytucji i Zarządzeń. Jednak z uzasadnionych powodów lub dla większego dobra przełożeni lokalni w ramach swojej wspólnoty, prowincjałowie w prowincji i Generał w całym Zakonie – może z wielką ostrożnością udzielić dyspensy od jakiegoś artykułu w zakresie dyscypliny, jeżeli dotyczy to poszczególnych osób i sytuacji przejściowych; jednak dyspensą jest uprawnieniem Przełożonego generalnego po wysłuchaniu Konsultorów.

160. Ważniejsze dyspensy udzielane są zwykle na piśmie. Przełożeni korzystają z tego uprawnienia, aby ulżyć zakonnikom w razie potrzeby, choroby i ku pożytkowi, unikając jednak przyzwolenia na rozluźnienie dyscypliny zakonnej. Niech jednak nie przekraczają uprawnień wyznaczonych im przez prawo i zachowują zalecenia kanoniczne.

161. Każdy zakonnik powinien mieć cały tekst Konstytucji i Zarządzeń ogólnych i dołożyć wysiłku, aby wyryć go w swoim sercu i umyśle. Należy często wybierać do wspólnej refleksji zagadnienia i treści z dwóch pierwszych części Konstytucji.

Wszyscy starają się żyć duchem Konstytucji i Zarządzeń ogólnych, aby zrealizować kamiliańską misję w Kościele i na świecie.

Ordo Capitulorum Regulamin kapituł

Kapituły lokalne jako przygotowanie na Kapitułę prowincjalną

1. Zakończywszy zawiadomienia imienne wszystkich członków kapituły i po wskazaniu spośród nich przez przewodniczącego dwóch członków komisji skrutacyjnej, przystępuje się do wyboru sekretarza kapituły, wybranego zawsze spośród członków Kapituły. Następnie przystępuje się do omawiania spraw.
2. Dokumenty z kapituł lokalnych zostają niezwłocznie przekazane Przełożonemu prowincjalnemu.

Kapituły prowincjalne jako przygotowanie na Kapitułę generalną

3. Zakończywszy zawiadamianie uprawnionych do głosowania i po wskazaniu przez przewodniczącego dwóch członków komisji skrutacyjnej, przystępuje się do wyboru sekretarza kapituły.
4. Przełożeni przedstawiają sprawozdania ekonomiczne swoich domów a prowincjał bilans prowincji albo też [sprawozdanie] z dóbr prowincji jako całości. Wszystkie sprawozdania na temat sytuacji ekonomicznej, przeanalizowane przez kapitułę prowincjalną, zostają przeredagowane w jedno sprawozdanie przesyłane Konsulcie generalnej wraz z aktami z kapituły, które należy przedstawić na Kapitule generalnej.
5. Omówiwszy i podjąwszy decyzje we wszystkich ustalonych sprawach, przystępuje się do wyboru zakonników i ich odpowiednich zastępców, którzy będą uczestniczyć w Kapitule generalnej. Wyboru dokonuje się w taki sposób, że przechodzi się do wyboru kolejnego delegata, dopiero zakończywszy wybór poprzedniego; tak samo postępuje się wybierając zastępców. Kryterium - oparte na liczbie uprawnionych do głosowania - jest następujące tak dla prowincji, jak i dla wiceprowincji:
od 1 do 29 [uprawnionych do głosowania] – (wice) prowincjał i jeden delegat
od 30 do 100 - (wice) prowincjał i dwóch delegatów
od 101 do 200 - (wice) prowincjał i trzech delegatów
od 201 do 300 - (wice) prowincjał i czterech delegatów.
Delegatury posiadające mniej niż 12 uprawnionych do głosowania przyłączają się do macierzystej prowincji; te, które mają przynajmniej 12 uprawnionych do głosowania uczestniczą w Kapitule generalnej poprzez swego delegata z mocy prawa; ostatecznie jeżeli mają przynajmniej 30 uprawnionych do głosowania uczestniczą posiadając delegata z mocy prawa i jednego wybranego delegata.
6. W prowincjach i wiceprowincjach, w których nie mogą się odbyć kapituły lokalne, przystępuje się bezpośrednio do kapituły prowincjalnej, w której mają prawo uczestniczyć wszyscy [zakonnicy] prowincji uprawnieni do głosu, aby wybrać delegata lub delegatów i

omówić ważniejsze problemy. W takiej sytuacji przestrzega się zasad jak na kapitułach prowincjalnych prowadzących do Kapituły generalnej.

Wszyscy uprawnieni do głosowania mają prawo głosu na takiej kapitule. Delegaci zostają wybrani tak głosami obecnych, jak i pisemnymi głosami tych, których nieobecność jest usprawiedliwiona; uwaga, nieobecni nadsyłają karty numerowane, które są ważne przy każdym koniecznym liczeniu [głosów].

Jeżeli jednak z jakiś szczególnych powodów także ta forma kapituły nie byłaby możliwa, delegaci zostają wybrani w głosowaniu pisemnym, uprawnieni wysyłają karty do głosowania [w zamkniętych kopertach] prowincjałowi; który otwiera je w obecności radnych; w tym wypadku odbywa się tylko jedno liczenie i decyduje większość względna.

Zwołanie i przebieg Kapituły generalnej

7. Bezzwłocznie po zakończeniu kapituł prowincjalnych Konsulta generalna przekazuje uprawnionym do udziału w Kapitulce generalnej propozycje i wnioski przygotowujące Kapitułę generalną, sformułowane przez kapituły prowincjalne lub przez samą Konsultę generalną

8. Sekretarz generalny upoważniony przez Konsultę formalnie ogłasza dzień, w którym rozpocznie się Kapituła. Razem z aktem zwołania – do zawieszenia w domu generalnym – ogłaszana jest lista uprawnionych do udziału w Kapitulce.

9. Do wyboru definitorów, którzy zastąpią komisję skrutacyjną, [które] pierwszym członkiem będzie Wikariusz generalny a drugim najstarszy – [stażem] od złożenia pierwszych ślubów – konsultor, chyba że jest on sekretarzem.

10. Na pierwszym posiedzeniu sekretarz generalny, który pełni swoje obowiązki do wyboru sekretarza kapituły, przystępuje do sprawdzenia obecności członków kapituły wywołując ich imiennie.

11. Następnie, na polecenie przewodniczącego sekretarz przepytuje członków kapituły na okoliczność ewentualnych nieprawidłowości, które mogły mieć miejsce na kapitułach lokalnych i prowincjalnych przygotowujących Kapitułę generalną, i które mogłyby unieważnić lub spowodować bezprawność aktów, zwłaszcza wyborczych. Członkowie kapituły są uprawnieni do usunięcia uchybień [mogących powodować] niezgodność z prawem, jednak w sprawie ważności [aktów] należy zwrócić się do Stolicy Apostolskiej. Zatem ponownie sekretarz przepytuje członków kapituły, aby ustalić, czy uważają się za Kapitułę generalną zebraną przepisowo, prawnie i ważnie. Jeżeli nie ma sprzeciwów uznanych za ważne przez zgromadzenie, przewodniczący ogłasza Kapitułę generalną za formalnie otwartą.

12. Sekretarz generalny zaprasza imiennie przełożonych prowincjalnych do zaprezentowania aktów kapituł prowincjalnych, które powinny być starannie przeanalizowane. Ostatnim punktem jest zapowiedź kolejnej sesji – jak i zawsze na każdej sesji.

13. Pierwszym punktem drugiej sesji jest wybór sekretarza kapituły, którego obowiązkiem jest wierne przepisanie do aktów wszystkiego, co zostało powiedziane na sesjach. Jeżeli to możliwe, aby przydziela mu się do pomocy asystenta, wybranego uprzednio przez Konsultę generalną spośród zakonników nie uczestniczących w Kapitulce generalnej.

14. Wtedy Przełożony generalny przedstawia sprawozdanie na temat stanu Zakonu. Po czym natychmiast przystępuje się do wyboru nowego przewodniczącego. Następnie wybiera się spośród członków kapituły czterech definitorów generalnych za pomocą jednej karty, na której zapisuje się czterech kandydatów. Wybrani zostają ci, którzy uzyskali największą ilość głosów. Nowy przewodniczący i definitory [jako] Definitorium zajmują miejsce za stołem, zwolnionym dla nich przez Generała i Konsultorów; dwaj definitory z najdłuższym stażem od pierwszych ślubów pełnią rolę komisji skrutacyjnej.

15. Bez zwłoki ustępująca Konsulta generalna przekazuje Definitorium pieczęcie Zakonu a pieczęć Kapituły generalnej zostaje przekazana sekretarzowi kapituły.

16. W ten sam sposób co definitory zostają wybrani na Kapitule przynajmniej trzech członkowie kapituły, których obowiązkiem jest staranne przeanalizowanie sprawozdań ekonomicznych, przedstawionych przez Przełożonego generalnego i przełożonych prowincjalnych i zreferowanie ich Kapitule, która winna ostatecznie ocenić odchodzący zarząd.

17. W czasie trwania Kapituły generalnej zarząd Zakonem należy do przewodniczącego wybranego przez Kapitułę aż do wyboru nowego Przełożonego generalnego; jednemu i drugiemu asystują definitory w funkcji konsultorów.

18. Definitorium musi się zebrać przynajmniej raz dziennie; przewodniczący i czterech definitorów ocenia i ustala sprawy do omówienia na kolejnej sesji. Definitorium ma te same uprawnienia co Konsulta generalna za wyjątkiem nominowania przełożonych prowincjalnych.

19. Wybór nowego Przełożonego generalnego odbywa się na zaproponowanej przez Definitorium sesji, zaakceptowanej przez samą Kapitułę, jednak nie wcześniej niż siódmego dnia od otwarcia Kapituły. W ustalonym dniu, po zakończeniu czynności przygotowawczych zgodnie z rytuałem, przystępuje się do wyboru.

20. Kiedy dzięki zgodności głosów wybór jest dokonany, przewodniczący, a w sytuacji, gdyby on został wybrany, pierwszy członek komisji skrutacyjnej ogłasza głośno wynik wyborów zgodnie z formułą: „Ja N.N. w imieniu tej Kapituły generalnej ogłaszam N.N. wybranym Przełożonym generalnym Zakonu Posługujących Chorym”.

21. Jeżeli wybrany rezygnuje, Definitorium przekłada nowe wybory na najbliższą sesję.

22. Po tym, jak Przełożony generalny został wybrany i wygłosił wyznanie wiary, wszyscy zakonnicy obecni w domu są wezwani do okazania mu szacunku i wybór zostaje ogłoszony całemu Zakonowi.

23. Jeżeli Przełożonym generalnym zostaje wybrany jeden z definitorów, natychmiast obejmuje on urząd i miejsce przewodniczącego; jeżeli na Kapitule jest obecna osoba delegowana przez Stolicę Apostolską, wybrany Przełożony generalny będzie pierwszym definitorem i pierwszym członkiem komisji skrutacyjnej a ten, który przewodniczył obejmie funkcje drugiego definitora i drugiego członka komisji skrutacyjnej. Jeżeli żaden z definitorów nie został wybrany ten, który przewodniczył wróci między członków kapituły. Jeżeli zostanie wybrany generałem sekretarz, natychmiast należy wybrać innego sekretarza.

W sytuacji, gdyby wybrany generał nie uczestniczył w Kapitulie, Definitorium musi go jak najszybciej zaprosić a w międzyczasie zarząd pozostaje przy przewodniczącym i definitorach; jeżeli minął już czas Kapituły a wybrany jeszcze nie dotarł, przedłuża się czas Kapituły. Po rozwiązaniu Kapituły, jeśli by nowowybrany opóźniał przybycie, pierwszy Konsultor sprawuje urząd Wikariusza generalnego.

24. Po wyborze Wikariusza generalnego przystępuje się do wyborów innych konsultorów generalnych, pozostawiając konieczne przerwy czasowe pomiędzy wyborami każdego z nich, wzięwszy pod uwagę różne aspekty, takie jak: możliwości i kompetencje osobiste do sprostanania konkretnym obowiązkom (formacja, posługa, misje), wielość języków i kultur wewnątrz Konsulty generalnej, reprezentacja geograficzna i dwa stany w Zakonie (ojcowie i bracia).

Nie może być wybrany konsultorem zakonnik z tej samej prowincji, do której należy Przełożony generalny i – o ile to możliwe – nie należy wybierać dwóch konsultorów z tej samej prowincji.

Nikt nie może zostać wybrany konsultorem na trzy kolejne kadencje.

Jeżeli wybrani nie są obecni, jest obowiązkiem Definitorium zawiadomić ich o urzędach im powierzonych, aby jak najszybciej przybyli do domu generalnego. Jeżeli mogą dołączyć do Kapituły, przysługuje im bierne i czynne prawo wyborcze. Kapituła nie zostaje rozwiązana dopóki wszyscy wybrani nie zaakceptują wyborów.

25. Po dokonaniu wyborów i zakończeniu zapisywania dekretów kapitulnych, przewodniczący proponuje rozwiązanie Kapituły. W sytuacji, gdy jeszcze coś wymaga zadecydowania, wysłuchawszy opinii pojedynczych członków kapituły, przystępuje się do podjęcia decyzji w tajnym głosowaniu. Po zakończonych głosowaniach przewodniczący ogłasza Kapitułę za zamkniętą.

Inne kapituły

26. Nadzwyczajnej Kapitulie generalnej, na której nie dokonuje się wyborów, przewodniczy Przełożony generalny wspomagany przez Konsultorów, dlatego pomija się wybory przewodniczącego, definitorów, sekretarza i wszystko związane z wyborami (por. K 121).

27. Nadzwyczajna kapituła prowincjalna lub wiceprowincjalna odbywa się na zasadach przewidzianych dla kapituł prowincjalnych (por. K 121; DG 116-122).

28. W skład kapituły lokalnej wchodzi przełożony lokalny jako przewodniczący i uprawnieni do głosowania z danego domu. Przełożony prowincjalny jest uprawniony do przewodniczenia kapitułom lokalnym, które odbywają się w jego prowincji; analogicznie Przełożony generalny jest uprawniony do przewodniczenia nadzwyczajnym kapitułom prowincjalnym i kapitułom lokalnym w całym Zakonie (por. K 118).

29. Ogłoszenie kapituły lokalnej należy do przełożonego lokalnego; ogłoszenie, które zawiera także sprawy do omówienia, musi mieć miejsce trzy dni przed rozpoczęciem kapituły (por. K 118).

30. Na pierwszej kapitule lokalnej po nominacji lub potwierdzeniu Przełożonego wybiera się sekretarza kapituły, który ma obowiązek do starannego zapisania wszystkiego, co jest omawiane na kapitule.

31. Przełożony jest zobowiązany poddać pod wiążące głosowanie kapituły lokalnej roboczy bilans, który będzie przedstawiony prowincjałowi na początku roku. Do wszystkich wydatków nie przewidzianych we wspomnianym bilansie, które okażą się konieczne w czasie roku, stosuje się przepisy z Zarządzeń prowincjalnych (por. DG 176).

32. Przełożony i jego radni, do których należy rozwiązanie problemów wynikłych z dyskusji na kapitule doradczej, wezmą poważnie pod uwagę jednomyślną opinię uprawnionych do głosu i nie odrzucą jej bez niezwykle istotnego powodu, który sami muszą rozważyć. W wypadku spraw wymagających ratyfikowania przez wyższych przełożonych do decyzji rady lokalnej muszą zostać dołączone akty doradczej kapituły lokalnej.